

zo leert
u goed
SCHIA
KEN

DR. M. EUWEN W. J. MUHRING

Tweed
serie

CAISSA

NIEUWS

372

O

Foutloos nummer

januari 1999

f.o.

Colofon

CaïssaNieuws is het clubblad van de
schaakvereniging Caïssa
opgericht 1-5-1951
Clublokaal: Oranjehuis
Van Ostadestraat 153
1073 TK Amsterdam
Telefoon 679 55 59 - clubavond: dinsdag

Voorzitter

Frans Oranje

Oudezijds Voorburgwal 109 C

1012 EM Amsterdam

Telefoon 020 627 70 17

Wedstrijdleader interne competitie

Steven Kuypers

Jan Mensplein 56

1013 CT Amsterdam

Telefoon 020 620 67 40

E-mail steven@kuypers.demon.nl

Wedstrijdleader externe competitie

Jop Dekker

Oudezijds Voorburgwal 268 E

1012 GL Amsterdam

Telefoon 020 620 42 22

E-mail jdekker@sost.hhs.nl

Secretaris

Peter van der Werf

Staalstraat 22"

1011 JM Amsterdam

Telefoon 020 623 43 32

Penningmeester

Jaap Tanja

Bankastraat 24 hs

1094 EE Amsterdam

Giro 460 28 82 t.n.v. SV Caïssa - A'dam

Materiaalbeheer

Mirjam Klijnkramer

Holendrechtstraat 19 A

1078 TN Amsterdam

Telefoon 020 679 45 65

E-mail mklijnk@dds.nl

Redactie

Tony Lith

Tweede Helmersstraat 42 hs

1054 CL Amsterdam

Telefoon 020 683 44 92

E-mail tonylith@xs4all.nl

Homepage

<http://www.gironet.nl/home/konjohn/index.html>

Inhoud

4. Gerard valt voor Friesland.
5. Ernstig probleem voor Michaël.
7. Lont in kruivat.
8. Kees noteert keiharde nul.
9. Kaaiman vindt hapklaar brokje.
10. Bookmakers geven 53-1 voor 5.
12. Sjoerd nostalgert.
14. Zesde redt voorlopig vege lijf.
15. Tuijl op tijd!!
18. Doet Leo iets niet goed?
20. Mahayana-Boeddhisme voor schakers verklaard.
26. Capablanca forever.
26. Tob niet!
30. Aran temt Afek.
en verder ...
25. Da Piero
31 - 35 De uitslagen en de stand.

AGENDA

4 februari

Probleem 3 - Caïssa 5

6 februari

Caïssa - Euwe

Caïssa 2 - Euwe 2

7 februari

De Raadsheer, rapid. Opgeven 642 35 78

9 februari

ronde 22

achttiende ronde

Caïssa 8 - Amstel 4

11 februari

Euwe 3 - Caïssa 3

16 februari

ronde 23

Caïssa 4 - Grasmatt 2

Abcoude 1 - Caïssa 6

1 maart

Grasmatt 4 - Caïssa 7

Redactioneel

Nul fout

Bijna elke keer als de redactie een nieuw nummer van het clubblad inkijkt, ziet ze vrijwel onmiddellijk iets dat niet klopt, iets onvolmaakts, iets storends, iets ergerniswekkends, kortom: een fout. Soms een grote: in een diagram staat een koning gewoon schaak omdat een pionnetje ontbreekt, soms een kleintje in de vorm van een typfout of (iets erger) de naam verkeerd gespeld. Tegenwoordig bekijkt de redactie andere schaakbladen met andere ogen. En inderdaad, met grimmige voldoening constateert ze dat zelfs de glossy's onder de schaakbladen geplaagd worden door dit euvel. Het komt blijkbaar in de beste bladen voor, maar dit is natuurlijk geen reden tot tevredenheid en berusting.

Om het nieuwe jaar eens goed te beginnen heeft de redactie daarom besloten te komen met een foutloos nummer. Hoe heerlijk moet dat zijn! Nul fout. De redactie heeft daarom een weekje extra de tijd en Stefan Steemers in de arm genomen (een opzettelijk Tante Betje maakt het alleen maar extra spannend) om dit verheven doel te bereiken. *Zero tolerance* dus.

Dat brengt ons op de vraag wat de nul nou eigenlijk is. Typografisch gezien is de nul een probleem. Want, wat is nou eigenlijk het verschil met de o? In sommige letterfamilies is dat verschil er niet en gebruikt men een onderkast-o, maar in mijn computer is het verschil heel duidelijk: de 0 is hoger en smaller dan de o. Toen u de omslag zag, dacht u waarschijnlijk: 'O, hè, een o? Aha, nee, een 0!', nadat u het onderschrift las. De hoofdletter O compliceert de zaak behoorlijk, blijkt nu. Meestal is de hoofdletter O helemaal rond; het teken op het omslag is wat dikker aan de zij-

kanten. Als u daar op let, komt u er wel uit.

Voor de rekenaars is de nul een oplossing voor een probleem. Hoe geef je de afwezigheid van iets weer? Wat is 1 min 1? Rekenen in tientallen (gebaseerd op 1 en 0, iets/niets) gaat makkelijker dan in een systeem waarbij je de beschikking hebt over 59 afzonderlijke tekens zoals de Babylonische astronomen dat gebruikten. Rekenen op zijn Romeins is verdwenen omdat het zo gecompliceerd is. Kunt u Romeinse jaartallen lezen? Rekenen in dozijnen (gebaseerd op de 1 en 2) is al een verbetering, maar met de introductie van de 0 is het rekenen gemakkelijker geworden.

Evenals het schaken, komt de nul oorspronkelijk uit India. Ongeveer 600 v. Chr. duikt dit concept daar op en zo'n tweehonderd jaar later doet het zijn intrede in het Arabisch cultuurgebied. En daar hebben wij het weer van. Dat merken we bijvoorbeeld als we een rekensom maken. Bij het optellen en aftrekken, rekenen we van rechts naar links. In het Arabisch is het woord voor 'leegte' *al-sifr*. In dat woord herkennen we al ons woord 'cijfer'. In het Italiaans is *zefiro* (dat van het Latijnse *castrum* afstamt) verbasterd tot *zero*. In India was de nul ook het symbool voor hemel en ruimte. En daar kunnen we ons wel iets bij voorstellen. In de hemel gaat niets fout, in de ruimte heerst het niets. Voor creatieve types is de leegte het begin van iets. Een lege bladzijde, een leeg vel compositiepapier, een leeg doek - het zijn de voorwaarden voor het creëren van iets dat er nog niet was. Wij schakers hebben nog iets nodg: de tijd. In dit nummer komt de foutloze partij Van Tuijl - Bobeldijk voor: 1. e4 1-0. De tijd gaf de doorslag; de nul symboliseert de leegte tegenover Van Tuijl.

Laten we dit jaar beginnen met een lege bladzijde. Dan komt de rest vanzelf. Maar foutloos? Dat is de vraag. τ .

HET EERSTE

De liefde

Gerard Rill

Op zaterdag negen januari negentienenninety-nine togen wij naar Leeuwarden, zonder **Micha** en **Niek** die de avond ervoor al waren afgereisd. Het zou een bijzondere dag worden. **Micha** en **Niek** werden keurig op tijd afgeleverd in het speellokaal door een taxichauffeur die de teller bij vertrek niet had aangezet: "Ik moet toch die kant op." Toen **Micha** aan het eind van de rit wilde afrekenen zei de man: "Geef maar een tientje." Lieve mensen die Friezen.

Onze liefde zou tijdens de wedstrijd nog groter worden. **Elwin** timmerde een coöperatieve **Addy Lont** van het bord in een Koningsindiër met wel drie dame-offers. **Elwin** analyseert zijn partij elders in deze CN. Doe uzelf een plezier en speel hem na! In het derde speeluur bekeek ik de bord met een lichte ontroering. We speelden vandaag echt voor wat we waard waren. **Michaël** stond in een zeer complexe stand een pion voor tegen **Sipke Ernst**. **Michaël** kan dit soort standen geweldig spelen. **Jaap** stond wat lastig maar blijft natuurlijk een **Spreeuw**: hij vocht terug. **Aran** had een betere stelling tegen **Eddy Scholl** en offerde optimistisch met c4-c5 een pion. **Robert** speelde tegen jeugd-vriend(?) **Bas van der Lijn** en kreeg precies de stelling die hij wilde hebben, maar net niet helemaal. Ikzelf speelde tegen het Frans en kwam veelbelovend te staan. Ik hou van het Frans! **Micha** beantwoordde mijn wat zorgelijke blik op zijn bord met: "Het is een klote-opening, maar ik ken het tenminste!" **Niek** speelde tegen het talent **Jan Werle** en had zijn favoriete gecompliceerde stelling met rommelkenmerken. **Hajo** was prachtig uit de opening geko-

men en leek op weg zijn tegenstander te wurgen. **Hans** kwam (uiteraard) ook prima uit de opening, en stond vorsteljk. **Elwin** had zoals gezegd al gewonnen. Ik taxeerde de einduitslag op dat moment minimaal op een winst van 3-7.

Brok in de keel

Ik liep naar de bar en vroeg om een rolletje Mentos of andersoortig pepermunt. "Nee, sorry," zei de barman, "ik heb alleen maar chocola. Dus je wilt iets fris? Loop maar even mee." Samen liepen we naar de garderobe en uit zijn jaszak kwam een pakje kauwgom waarvan hij mij er een paar aanbod. Met een week gevoel in de buik en een brok in de keel keerde ik terug achter het bord. Mijn tegenstander profiteerde direct van mijn moment van zwakte en wikkeld af naar een gelijk eindspel waar ik niet veel meer kon ondernemen. Niks aan de hand, remise is prima. Had ik mooi tijd om de boel te coachen.

In het laatste uur voor de tijdscontrole kregen onze mannen plotseling de kolder in de kop. **Michaël** stond praktisch op winst toen hij zijn toren weggaf. Een zeer onverdiende nederlaag na een prachtige partij. Wees dankbaar dat **Michaël** zijn partij voor CN heeft geanalyseerd. **Aran** stond weliswaar niet op winst, maar gaf ook een toren weg. **Robert** verloor omdat hij niet beseftte hoe goed hij eigenlijk stond na de opening. **Hans** wikkeld in tijdnoodpaniek af naar een verloren eindspel. **Hajo** verloor zijn trots (pion d4) en stond heel slecht. Een nederlaag van 6½-3½ leek waarschijnlijk. Wanhopig probeerde ik de boel bij elkaar te krijgen: "Nee, geen remise, doorspelen." "Kom op **Jaap**, die prutser weet echt niet hoe hij het moet winnen." "Hee **Micha**, weet je dat je tegen een "last-minute substitute" speelt, die **Van Manen** schijnt al jaren niet gespeeld te heb-

ben." "**Niek**, pssst, die kleine **Werle** heeft zijn teamleider gevraagd of hij remise mocht aanbieden, pffff!" Ja, als teamleider kun je niet altijd even waarheidsgetrouw te werk gaan. Alleen **Hans** was onbereikbaar voor mijn opbeurende woorden. In een verzegend tijdnoodduel verzuimde zijn tegenstander enkele winstvoorzetten en eindigde de partij in remise.

Toen won **Niek** en had **Jan Werle** het erg moeilijk met de waterlanders. Bij de tussenstand van 4-3 in ons nadeel waren er nog drie partijen bezig: **Hajo** en **Jaap** in een slecht eindspel, en **Micha** in een dichtgeschoven stand, waar een winstpoging heel goed een nul kon betekenen. **Hajo** toonde toen superieur inzicht door een kwaliteit te offeren en af te wikkelen naar een eindspel dat niet te winnen was voor wit. **Jaap** was op zijn spreekwust en vocht zich vanuit een verloren stelling naar een remise. En **Micha**, tja **Micha**. **Micha** riskeerde en probeerde alles. Zijn sokken, zijn

dromerige sjekkie, zijn afwezige blik (wel af en toe de tegenstander diep aankijken!), de puinhoop op zijn notatieformulier en zijn ogenschijnlijk weinig coherente spel moesten de tegenstander slopen. Met dreigingen op beide vleugels lukte dat.

Hartverzakking

Al bezorgde hij ons nog even een hartverzakking door zijn dame op het verkeerde veld te plaatsen ("Ik had hem nog vast!"). Alle Caissanen waren getuige van de ontknoping, alle Philidorspelers waren al ruim daarvoor vertrokken. Schandelijk! Misschien zijn die Friezen toch niet zo lief voor elkaar. Maar de buschauffeur toonde wel weer zijn liefde voor ons door rustig te wachten terwijl wij een sprintje van een paar honderd meter trokken om de bus te halen. Onderweg hielden we van Friesland en van elkaar en van de gedachte dat we ondanks de 5-5 toch eigenlijk veel te sterk waren geweest voor deze hoofdklasser. ♣

Fries landschap

The importance of being Ernest

Leeuwarden, 9.1.99

KNSB - ronde 4

Michaël Wunnink - Sipke Ernst

Analyse Michaël Wunnink

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Pf3 Pf6 4. Pc3 dxc4
5. a4 Lf5 6. Pe5 Pbd7 7. Pxc4 Pb6 8. Pe5
e6 9. f3 Pfd7 10. a5 Pxe5 11. ab6 Pd7 12.
Txa7 Pxb6 13. Txb7 Ld6

De hoofdvariant is 13. ... Ta1 14. e4 Lg6

15. Kf2 Le7 16. Db3 Tc1 18. Db6 0-0! 19.
Dd8 Ld8 met compensatie. Beter is 15. Le2
Ld6 16. 0-0 Lf4 (16. ... Lc7 17. Db3!) 17.
Lf4! Td1 18. Td1 0-0 19. Tb8 Df6 20. Tf8
Kf8 21. Lc7 Pc8 22. Td8 Ke7 23. Tc8 (20.
Le5 met het idee 21. Tb6 wint ook.)

14. e4 Lg6 15. Le3! Nu heeft wit op Dh4
altijd Lf2 klaarliggen. Bovendien komt d5
evt. in de stelling.

15. ... Lc7 16. Db3 Verhindert 16. ... Dc8,

maar laat wel Ta1 toe. 16. d5 lijkt goed, maar 16. ... ed5 17. ed5 Pd5! (17. ... De7 18. De2! Lg3? 19. hg3 Db7 20. Lb6 +-) 18. Pd5 cd5 19. Lb5 Kf8 20. 0-0 (20. Lc5 Kf8 en h6! Kh7) Tb8 21. Tb8 Lh2! 22. Kh2 (22. Kh1 Lb8!) Db8 en Db5.

16. ... Ta1† 17. Pd1 Pc8! dreigt Pd6/La5. 17. ... Pa4 18. Ld3! La5 19. Ke2 +- is te langzaam om wit te storen.

18. Dc2? Dit duidt op een gebrek aan inzicht: gaat in de diagonaal h7-b1 staan en staat ongedekt (het belang hiervan blijkt later). 18. Dc3! Dd7 19. b4! (19. Lb5? La5! 20. b4 Lxb4 is beter voor zwart) ... Ta8 (Ta7) 20. Lb5 (20. Lf4 Pd6) Pe7 21. Lf4 Tc8 + -

18. ... Dd7 19. Lb5 Pe7 Nu dreigt zwart wel 20. ... La5 en 20. ... Lg3. Met de witte dame op c3 i.p.v. c2 gaat La5 niet met schaa en levert b4 gevolgd door 20. Lf4 groot tot winnend voordeel op (verhindert en passant Lg3!) bijv. 20. ... La5 21. Tb8! Pc8 22. b4!! +- Ta1 hangt ook.

20. Ke2 Nu moet ik tijd verliezen en komt zwart met de schrik vrij na zo ernstig verloren te hebben gestaan.

20. ... 0-0 21. Pf2 Txxh1 22. Pxxh1 Dc8 23. La6 (23. Lxc6?? Ld8 toont leerzaam bijna alle redenen waarom Dc2 slecht staat: ongedekt in de c-lijn en 24. d5 ed5 25. ed5?? Lc2 -+ illustreert een van de andere nadelen (op diagonaal h7-bl).

23. ... Lxh2?? Zwart had voor de 70000ste keer de trieste positie van Dc2 kunnen ondervragen door 23. ... f5! met uitstekende compensatie te spelen. Wit kan deze aanslag waarschijnlijk (lees hopelijk) nog overleven, maar daar is dan ook alles mee gezegd.

24. Dc4 24. g3! ziet er ook winnend uit, maar ik had niet al te veel tijd meer op de klok.

24. ... Lc7 25. b4 Met het idee b5.

25. ... f5 Zwart staat alweer ernstig na een flinke herkansing te hebben gemist en ver-

zwakt zijn stelling nog meer in de hoop dat ik over een bananeschil uitglijd.

26. Lg5 Tf7 27. Lxe7 27. e5 is voldoende om zwart naar de kledkamer te sturen.

27. ... Txe7

28. Dxc6? 18. e5 is nu helemaal sterk: wit laat c6 nog even lijden en zijn paard kan naar d3 en c5 of f4 galopperen, waar het zich kan vergrijpen aan zwakke pionnen - die toch liever uit hun lijden worden verlost - of kan genieten van het uitzicht.

28. ... Dd8 29. Lc4 fe4 30. fe4 30. Le6 Kh8 31. d5 is nog steeds gewonnen voor wit. Zwart staat met zijn rug tegen de muur en een pion achter. Bovendien heerst er een ernstige communicatiestoornis tussen dame en koning (3? Ta7 dreigt) in het zwarte kamp.

30. ... Lh5† 30. ... Dxd4! 31. Txc7 Lh5† (31. ... Db2 32. Kf3 Lh5 33. g4!) 32. Kf1 Dd1 33. Kf2 Dd2 34. Kg1 De3 35. Pf2 (anders Df4 en Dc7) Dc1! 35. Lf1 Tc7 met voordeel, want Lh5 dekt het mat op e8!

31. Kd3 Le8 32. Lxe6† Kh8 33. Dd5 33. Dc4! is nog steeds groot voordeel voor wit: 33. ... Da8? 34. Tc7 Da3 35. Dc3

33. ... Da8 34. Ke2 (34. Txc7 is ook winnend: Dxd5 35. ed Txc7 36. d6 Tb7 37. Kc4 +-)

34. ... Da3 35. Da2 Dc1

Hier zag ik de Ernst van de situatie in.

36. Pf2 Lf4 37. Tb8?? 37. Txe7?? De3† - + a. 38. Kf1 Lb5 39. Kg1 De1†

b. 38. Kd1 La4 39. Da4 Dd2†
c. 37. Tb6! is onduidelijk.
37. ... Lxb8 0-1

Leeuwarden, 9.1.99

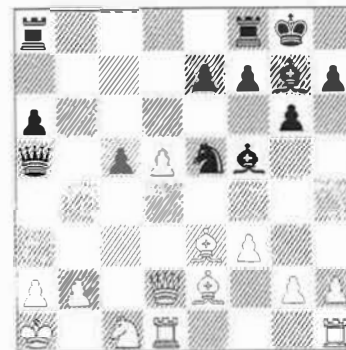
KNSB - ronde 4

Addie Lont - Elwin Osterwald

Analyse Elwin Osterwald

1. d4 Pf6 2. c4 g6 3. Pc3 Lg7 4. e4 d6 5. f3 0-0 6. Le3 Pbd7 7. Dd2 c5 8. Pge2 a6 9. 0-0 Da5 10. Kb1 b5 11. dc dc 12. Pc1 (Pd5 is de hoofdvariant) bc 13. Lxc4 Pe5 14. Le2 Le6 15. Pd5 Pxd5! 16. ed Op 16. Dxa5 volgt 16. ... Pxe3 en na 17. Te1 Tab8 dreigt Pe5c4 met Txb2, en dat is redelijk killing, of na b3 Pc4 of c4

16. ... Lf5† 17. Ka1

17. ... Tab8! 18. g4 Nog steeds is 18. Dxa5 geen optie: 18. ... Pc4!, valt Da5 aan en dreigt mat op b2, dus: 19. Ld4 Txb2 20. Pb3 cd 21. Lxc4 d3! 22. a4, dan als winstpoging Tfb8 of eewig schaa: 22. Tc2† Kb1 23. Tb2 Ka1.

De rest is niet moeilijk:

18. ... Pxf3 19. Lxf3 Txb2 20. Dxb2 Tfb8 21. Pb3 Txb3! 0-1

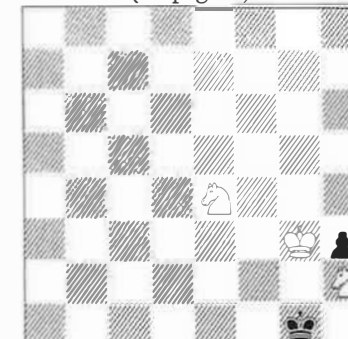

Philidor Leeuwarden - Caïssa 5 - 5

1. S. Ernst	- M. Wunnink	1-0
2. M. de Jong	- J. Spreeuw	½-½
3. E. Scholl	- A. Kohler	1-0
4. B. van der Lijn	- R. Kikkert	1-0
5. E.J. Wagemakers	- G. Rill	½-½
6. G. van Manen	- M. Leuw	0-1
7. J. Werle	- N. Narings	0-1
8. J. Hania	- H. Jolles	½-½
9. W. Jongsma	- H. de Vilder	½-½
10. A. Lont	- E. Osterwald	0-1

Iets voor Leo

(zie pag. 18)

Met wit aan zet gaat het mat als volgt:

1. Pf6 Kh1 2. Kf2! Kxh2 3. Pg4† Kh1
4. Kf1 h2 5. Pf2†. Is zwart aan zet dan:
1. ... Kh1 2. Kf2 Kxh2 3. Pd2 Kh1 4. Pf1 h2 5. Pg3†

Dinsdagavondgedachte

'The passion for playing chess is one of the most unaccountable in the world. It slaps the theory of natural selection in the face. It is the most absorbing of occupations. The least satisfying of desires. A nameless excrescence upon life. It annihilates a man. You have, let us say, a promising politician, a rising artist that you wish to destroy. Dagger or bomb are archaic and unreliable - but teach him, inoculate him with chess.'

Het citaat is van H.G. Wells uit *Certain Personal Matters*, 1898 - gevonden op de homepage van Tim Krabbé.

HET TWEEDE

Elementaire onderwerpen

Kees Sterrenburg

Zaterdagochtend 7 januari, 10.30. De leden van het tweede team druppelengzaam het Amstelstation binnen. Het is erg matineus voor de gemiddelde schaker. Hier en daar verspreiden zich geurtjes van de vorige avond. Melford zorgt dat we allemaal in een keer klaarwakker zijn. Zo maar uit het niets vraagt hij aan Rik - die met z'n rechterarm in een mitella loopt - hoe het solowerk gaat. In z'n geheel niet uit het lood geslagen, meldt deze dat hij al sinds mensenheugenis tot de linkshandigen behoort. Men gaat over tot meer elementaire onderwerpen: in welke auto mag gerookt worden? Om iets voor elven gaan we richting Purmerend waar we reeds om 11.30 onze eerste zetten moesten doen. Purmerend speelt in een lokaal waar ze om 18.00 uit moeten. Reeds om 11.45 vertikt een klok 't verder te tikken. De enige reserveklok had z'n dag ook niet. De wedstrijdleider springt op z'n fiets om elders klokken te halen. Een halfuur later spelen alle 8 borden hun partij.

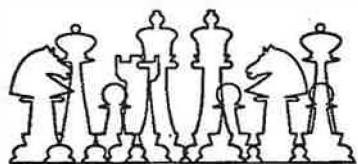
Namens Caïssa verdedigen Lith, Pos, Melford, Sterrenburg, Selier, Sula, Breuker en Weijers de eer. Het zag er allemaal wel aardig uit zo rond 13.00 uur. Rik leek in vlammende stijl z'n partij te gaan winnen. Theo Weijers kwam met wit in een Franse partij al heel snel goed te staan en ook Pieter Melford had ogenschijnlijk de betere kansen. Van de rest van de borden viel nog weinig te zeggen. Hoewel, ik stond zelf wat minder en dat nog wel in 't Engels. Zo rond drieën was de rook behoorlijk opgetrokken. En dat niet bepaald in ons voordeel. Rik had zich vergalopperd. Niet veel later volgde Michiel Pos zijn voorbeeld.

Pieter Melford zijn partij eindigde in remise. Theo Weijers stond verloren in plaats gewonnen. Dennis Breuker had z'n partij gewonnen. Net zoals reuzendoder Sula. Ik was nog wat aan 't spartelen en Jeroen Selier moest een toreneindspel met een pion meer zien te winnen.

Dat spartelen van mij duurde niet lang. Ik kon een keiharde nul op mijn notatieformulier bijschrijven en Jeroen moest helaas met remise genoegen nemen. Uitslag 5 - 3 voor Purmerend.

We waren vroeg klaar. Zo vroeg, dat we in Purmerend de halve finale van Barney konden zien. De stemming verbroederde en omdat van Barneveld z'n partij won, gingen de verliezers toch een beetje met het gevoel van winnaars huiswaarts.

Gelukkig verloren onze concurrenten ook. Met een paar goede uitslagen blijven we in deze klasse. Of, om met Pieter Melford te spreken: we hebben het nog helemaal in eigen hand.

HET DERDE

Het derde zit even in een dalletje.

HET VIERDE

Kaaiman in oeverloze koolzaadzee

André Bach

Raais dat toch, met Almere. De naam alleen al haalt al het slechte in je naar boven. Misschien omdat het allemaal ont-snapte Amsterdammers zijn. Of anders omdat je ze pas in de verste uithoek van Groot Amsterdam kunt vinden. Dat zet natuurlijk kwaad bloed. De reactie is hoe dan ook dezelfde: je wilt per se van ze winnen.

De reis naar het wonder van de Zuiderzee vereist een strakke organisatie en daarom loopt dat elke keer opnieuw uit op een ramp. Deze keer is kopman **Wilbert de Kruijf** opgelost in het niets en elke poging een teken van leven te vinden was even vaak een jammerlijke mislukking. Een van de schouders van Vier, **David Colmer**, loopt al wekenlang ondersteboven over de aardbol. Hij is dat gewend, zegt hij. Vervanger en geheim vierdeling **Jan Meuleman** blijkt een paar uur voor aanvang er niet in geslaagd zijn Haarlemse verplichting met een kluitje in het riet te sturen. Chauffeur **Herre Trujillo** staat met de wagen in het Vondelpark geparkeerd en kan pas om half acht starten. Hij wil het eens met wit proberen. En **Jildo Kalma** zwerft gejaagd door de stegen van de Pijp op zoek naar zijn team dat zich in het verkeerde eethuis bevindt. De restanten van Vier proberen daar in een ultieme telejacht alsnog een formatie van acht in competitie te brengen. Man in vorm en kopman van Zes, **Menno Meijer**, wordt gauw gevonden en gestrikt en zit inmiddels achter een kop haaievinen, opgewekt keuvelend over opzwellende hoofden en geheugenverlies. Ik doe alsof dat heel normaal is en probeer ondertussen de tweede invaller te vinden. Dat wordt lastiger. Maandagavond met de trein naar

Almere, over een uurtje op Centraal graag. Zoiets durf je eigenlijk alleen nog te vragen aan een kaderfiguur uit het Collectief der Wijzen. Een secretaris of zo. Voor de vorm aarzelt **Peter van der Werf** eerst nog of hij de eer aan een ander zal afstaan en mompelt iets over paracetamol, maar uiteindelijk is de uitdaging natuurlijk te groot en we spreken af onder het *meeting point*.

Tijd voor een snelle analyse van de stand in Een A. Twee teams te sterk voor de rest, die onderling elkaar punten afpakt. Ons laatste duel met Het Probleem Een-1828 had de eerste nederlaag betekend. Drie uit drie. Maar die twee sterken, die moeten we nog krijgen. De meelijwekkende positie (laatste) van Almere Drie-1794 biedt weer hoop en voor Vier-1800 de gelegenheid zich min of meer veilig te stellen. Bij een nederlaag wordt het stunten in februari tegen Grasmatt Twee-1892. Het teamorder luidt dan ook onomwonden: mes op tafel, spelen om te winnen. (Dat geldt vanzelfsprekend niet voor de gastspelers, die mogen luidruchtig remise aanbieden wanneer ze maar willen. En zo vaak ze maar willen). Die twee punten zitten al zo'n beetje in de pocket.

Best vriendelijke boeren hoor, daar in de Almeres. Wellicht is het leven dat zich daar voltrekt in een oeverloze koolzaadzee de oorzaak waarom ze zich zo graag in enge ruimtes ophouden. De speelzaal is toch echt niet veel groter dan een kleine huiskamer. Twee volwassen SGA-teams en dan worden er ook nog doodleuk een paar clubveteranen en een wedstrijdleider met puzzeltafel ingedouwd. Ik herinner me ineens een adembenemend artikel over *black holes*. Zo nu en dan verschijnt er een intern hoofd met een bord en een Stauntondoosje en gebruikt de "ruimte" als gang naar een andere cel. Het hele gebouw is

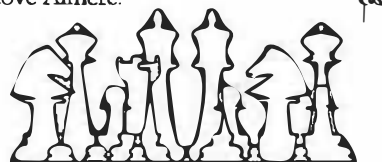
ook nog eens brandgevaarlijk, want je mag er nergens roken, behalve dan in de kantine ergens onder aan een trap. Dat gaat een plezierige avond worden. Gelukkig dendert **Daan Jansen** met zwart en met een glimlach binnen twee uur over zijn tegenstander heen. Zo, dat is even slikken voor ze. Ik word er weer *kalm* van. Tot mijn grote genoegen zie ik dat ook de gastspelers vertrouwd zijn met de teamorders, want op elk bord staat een agressieve, hier en daar zelfs een gemene stelling.

Diep in het derde uur verliest er iemand, precies op het moment dat ik een paard verspeel. Niet veel later sta ik hopeloos verloren. Eigenlijk sta ik al mat, maar iets in mij weerhoudt me dat te beseffen. Het moet de naam Almere zijn. Zoals gezegd, het brengt het slechtste in je naar boven en ik doe gewoon nog een zet. Mijn tegenstander staat onder matige druk van de vlag, maar begint evengoed tijd in de stelling te steken! Na een poosje begin ik te vermoeden dat hij spoken ziet. En dan gebeurt het. Hij zet een winnende combinatie in en ik mag mat in een geven. Snel. Meedogenloos. Als een *kaairman*. Hij zakt niet eens door de grond, maar lacht zich net als ik een ongeluk, ook al klinkt het net even anders. Ik ervaar het mat als een rechtsreeke gift van Caïssa aan een trouwe aanbieder. Al die jaren waarin ik zomaar stukken heb weggegeven in gewonnen stand, zijn nu in een zet goed gemaakt. Wat is schaken toch een heerlijk spel. En wat is Almere een prachtige stad en kijk, het sneeuwt buiten. Het sneeuwt! O, wat is sneeuw toch schitterend.

In het vierde uur eist **Nils de Rijk**, op zes, nogal nadrukkelijk de overwinning op, maar ook Almere slaat op twee bordes toe. Drie-drie. Leerling kopman **Jildo Kalma** en bord vijf **Gerard Mulder** vechten nog voor halfjes. Het zit er niet echt in en ik

verzoen me met een nederlaag. De avond is al mooi genoeg. In de knusse kantine met uitzicht op de romantiek van een winterdeken troost ik de gastspelers met hun scherpe spel. **Nils** komt bij ons staan. **Viervier**, glundert hij van oor tot oor.

I love Almere.

HET VIJFDE

Teleurstelling voor vijfde

Tom Spits

Vrijdag 18 december is een datum waar het vijfde van Caïssa al een tijdje naar uit of in ieder geval tegenop heeft gekeken. Het is namelijk de dag van Caïssa 5 uit tegen Amstelveen 5, van David tegen Goliath, waarbij wij het helaas zonder slinger en kei moeten stellen tegen de ratinggigant uit het zuiden. Het is namelijk zo dat dit team gevuld is met ratingkanonnen die, omdat ze niet op zaterdag landelijk willen/kunnen spelen, de spelers uit de tweede klasse C genadeloos met grote cijfers afdrogen. Het zal u dan ook niet verbazen dat tijdens de traditionele voorbespreking de stemming niet echt denderend optimistisch was. Deze stemming werd nog verergerd door het feit dat we het moesten stellen zonder 2 van onze basisspelers en de naar Vietnam afgereisde teamleider **Jeroen Hoogenboom**. Als gevolg hadden de plaatselijke bookmakers onze kansen al geminimaliseerd tot een afzichtelijke 53:1 en er was niemand meer die een cent gaf voor een Caïssaanse (als het zo tenminste geschreven wordt*); zie discussie in een eer-

* die 't krijg je voor deze keer helemaal gratis van de redactie Tom, maar dat Caïssaanse is echt hardstikke fout. Voor de rest: sssst!

der clubblad) overwinning. Maar toen de wanhoop zijn top bereikt had is er altijd nog **Jeroen**. Hij had onze noodkreet opgevangen daar in het Verre Oosten en stuurde per e-mail de volgende historische woorden:

Mannen!, broeders!,

Hier spreekt jullie teamleider. Zoals elke verstandige generaal leid ik de wedstrijd tegen Amstelveen vanuit een zekere afstand. Westmoreland zagen we per slot van rekening ook niet in de jungle, of wel soms? We spelen tegen een rating van gemiddeld 2000. Denk eraan wat daarmee bedoelt wordt. Van elke tien partijen zul je er meer verliezen dan winnen, maar winnen doe je beslist ook een keer. Die keer komt voor jullie aanstaande vrijdag.

Jelui weet nu alles.

Groet!, Jeroen

Na deze oosterse wijsheden en bezielende woorden had het ervaren vijfde weer die ouderwetse bloeddorstige blik in de ogen en zou er in ieder geval eervol slag geleverd gaan worden. We mochten dan waarschijnlijk gaan verliezen maar eervol stijdend zou het dan wel zijn.

Om kwart over acht nemen de gladiatoren plaats achter de bordes en kan de zware strijd beginnen. Het eerste wat opvalt is het lege bord op 6; wie moest er nou eigenlijk invallen? En belangrijker nog: wist dit persoon ook dat het deze vrijdag was? Blijkbaar niet en dus is het al 1-0 voor de thuisploeg. Het enige overige vermeldenswaardige is dat **Tom Spits** die, na een zware tentamenweek, niet de gebruikelijke theorie van het door zijn tegenstander gespeelde koningsgambiet wil aangaan, en met het ongewone 2... **Df6!** zich in voor hem bekender vaarwater begeeft. Deze zet is weerlegd, maar veel spelers kennen het niet goed genoeg. Zo ook tegenstander **Laarhoven**, maar het is toch de Benjamin van het vijfde

die 2 zetten verwacht en pardoos in een gedrukte stelling moet vechten voor wat hij waard is. Wat later op de avond heeft **Ed Leuw** (met zwart splend) een vervaarlijk paard in de witte stelling staan, die met zijn trappende hoeven de witte ontwikkeling ietwat remt. Het knol moet helaas gauw afgeruild worden, wat toch snel tot een licht nadelige stelling leidt, al is er nog enkele man overboord. **Peter Koefoed**, die perse op 3 moest spelen omdat hij een gambiet had voorbereid, heeft deze ook perfect kunnen uitvoeren en veroordeelt de tegenstander na 20 zetten tot een triest ogend twee-tijnsysteem. Als vlak hierna ook nog de geïnvesteerde pion teruggewonnen wordt en er een likkebaardend wit kasteel op c7 is gestationeerd lijkt mij een half punt toch het minimale haalbare. **Pim Zonjee** en **Frans Roes** staan beiden nog in gelijke stellingen fier overeind (al klaagt de eerste wel dat hij "geen reet van dat Russisch snapt") en ik hoor de Amstelveense wedstrijd leider tegen een speler fluisteren: "echt gewonnen staan we nog niet". Nee heren, jullie zullen er voor moeten vechten want de 'fictieve schaakgodin van het schaakspel' (Van Dale) geeft zich niet zomaar gewonnen. **Hans Uiterwijk** heeft zich intussen ingegraven in zijn eigen stelling en met een loper op f8 om zijn korte rochade stelling te redden ziet het er erg penibel uit. Invaller **Tony Lith** heeft ondertussen zijn b-pion geofferd en heeft daar behoorlijke compensatie voor. Waarschijnlijk is het niet goed genoeg, maar voorlopig staat hij prima, en attractief is het in ieder geval. **Peter Koefoed** biedt ondertussen remise aan maar wordt tot tweemaal toe simpelweg door zijn tegenstander genegeerd, ondanks het feit dat de stelling daadwerkelijk straalremise is.

Vervolgens gaat het hard: **Pim Zonjee** is genadeloos door zijn vlag gejaagd in een

iets mindere stelling (2-0). **Hans Uiterwijk** is geleidelijk onder de druk bezweken en heeft zijn monarch moeten omgooien (3-0). **Ed Leuw** is ook vanuit de wat mindere stelling geleidelijk van het bord geschoven wat het al 4-0 maakt. Als **Tom Spits** na een zinloze wanhoopspoging ook het hoofd moet buigen is het verlies een feit, en is de geveerde afgang al zeer dicht genaderd. Het zal toch geen 8-0 worden? Welnee, want de overige borden zijn allemaal remise-achtig. Dan volgt het volgende: **Tony Lith** vlagt zijn tegenstander in een straalgewonnen stelling. Als gevraagd wordt hoe dat zo snel tot stand gekomen is, is **Tony** niet te beroerd om dat even met enig vermaak te demonstreren. Om iedereen daar deelgenoot van te maken is de gehele partij elders in dit blad (en dat van Amstelveen!) te bewonderen (5-1). Na deze bevrijding volgt echter wel nog een ontgoocheling. **Peter Koefoed** heeft in een praktisch niet te verliezen stelling toch die ene verliezende variant weten te vinden en krijgt geen loon naar werken (6-1). Toch jammer na zo'n goede partij. Gelukkig scoort **Peter** na de partij nog wel een vol punt door het "ik was niet zo onder de indruk van die opening" van zijn tegenstander met een vriendelijk "ja, dat vertelt de theorie ook, dat zwartspelers dat denken" te beantwoorden. Dan is alleen **Frans Roes** nog bezig en biedt in een gelijke stelling (loper en 6 pionnen tegen paard en 6 pionnen) remise aan. Maar gezien het feit dat **Frans** minder tijd heeft en de loper de mindere is van het sterke paard, speelt de jeugdige **Molinari** terecht door. Als **Frans** de tijd had gehad was het waarschijnlijk wel te houden geweest, maar nu is het toch te moeilijk en moet hij na een mooie positionele pot het punt in Amstelveen achterlaten. 7-1 is de wat geflatteerde uitslag. We kunnen trots zijn op ons spel, want er is

strijdlustig tegen de toekomstige kampioen van de 2C gevochten. Dat is helaas wel het enige goede nieuws wat we onze teamcaptain kunnen melden ben ik bang, al zal het volgende keer, tegen een gelijkwaardige tegenstander, vast wel beter gaan.

18.12.98

Amstelveen 5 - Caissa 5 7-1

Tony Lith - Jan van Run

1. Pf3 c6 2. c4 Pf6 3. Pc3 d5 4. cd cd 5. d4 Pc6 6. Lf4 Db6 7. e3 Lf5 8. Ld3 Dxb2 Negeert bekend schakersgezegde: 'Sla nooit op b2, ook niet als het goed is'.

9. Lxf5 Dxc3† 10. Kf1 Eigenlijk was ik van plan 10. Pe2 te spelen, maar ik besloot in de tegenaanval te gaan.

10. .. e6 11. Tac1 Da5 12. Lb1 Le7 13. h4 h5 14. Pe5 Pd7 15. Pd3 Pb4 16. Db3 Pxd3 17. Lxd3 Dd2 18. Td1 Da5 19. Tc1 0-0 20. g3 Pb6 21. Kg2 Tac8 22. Le2 g6 23. Lh6 Td8 24. h4 hg 25. Lxg4 Txc1 26. Txc1 Lxh4 27. Th1 Lf6 28. Dd3 Dxa2? Tom kende mijn tegenstander en had me al ingefluisterd dat hij alleen maar kon aanvallen en verdedigen niet. Na 28. ..Te8 heeft wit weinig meer in de melk te brokkelen.

29. Lxe6! hupla. Mijn tegenstander zat de laatste paar minuten van zijn bedenktijd doodstil achter het bord. Opgeven was er niet bij. Toen zijn vlag eindelijk viel liet de tegenstander van Pim zien dat 29. Dxc6†! een stuk heftiger is: 29. .. fg 30. Lxe6† Kh8 31. Lf8†.

De zeven spelers van het vijfde

Sjoerd de Vos

Het rookincident tijdens de vergadering in september heeft weliswaar tot een verwijdering tussen mij en Caissa geleid, maar mijn liefde voor het vijfde is natuurlijk volledig overeind gebleven. Vele jaren heb ik in dat team gespeeld. De samenstel-

ling ervan is in die tijd niet ingrijpend veranderd. Met bijna alle huidige teamleden heb ik heel wat keren samen gespeeld. Steeds waren we op weg naar het kampioenschap, maar uiteindelijk raakten we die weg toch altijd kwijt. Maar veel maakte dat niet uit, want het bleef plezierig en gezellig. Geen wonder, want de spelers van het vijfde zijn aardige mensen. En die mensen heb ik in de steek gelaten. Dat is natuurlijk niet mijn schuld. Het is de schuld van de rokers die het weer niet konden laten. Het is de schuld van het bestuur dat die overtreding sanctioneerde. Niet rokers hebben liever dat er helemaal niet wordt gerookt; voor hen is het al een compromis dat het vanaf tien uur wel mag. Als we dat dan met elkaar afspreken, en zo een ieder voor een deel teleurstellen en voor een deel tevreden stellen, dan moet ook iedereen zich daaraan houden. Als dat niet gebeurt, dan ben ik daar terecht boos over, en dan voel ik mij bij Caissa niet meer thuis. Het vervelende is alleen dat ik door mijn bedanken vooral de mensen tref die ik aardig vind, zoals de spelers van het vijfde, en niet de rokers die de oorzaak zijn van het probleem; die vinden mij alleen maar een idioot, en het interesseert ze geen bal dat ik geen lid meer ben.

Om het contact met het vijfde niet te verliezen besloot ik om zo veel mogelijk wedstrijden bij te wonen. Niet de thuiswedstrijden, want in het Oranjehuis waag ik mij liever niet meer. Maar wel als ergens anders wordt gespeeld. Zo fietste ik op een dinsdag in oktober van Diemen naar het clublokaal van Tal in Osdorp om de eerste wedstrijd mee te maken. Het was leuk om mijn ex-teamgenoten weer te ontmoeten. Dat geldt voor hen allemaal, maar zonder de anderen iets te kort te willen doen, vooral voor Stefan. En wat een gelukkig toeval dat juist bij deze wedstrijd Menno

als invaller meespeelde. Het was alleen jammer dat ze de wedstrijd verloren. Dat hoort niet bij het vijfde; dat hoort toch in ieder geval enige wedstrijden lang het idee te hebben dat het kampioenschap nu eindelijk voor het grijpen ligt. Maar erger nog, de nederlaag leek wel mijn schuld te zijn. Ze waren namelijk maar met z'n zevenen opgekomen. Wilden ze mij op deze wijze tonen dat ik onvervangbaar ben? Hadden ze er op gerekend dat ik zou komen kijken, en dat ik op het laatste moment mijn negatieve gevoelens ten opzichte van Caissa zou overwinnen en toch zou meespelen? Maar ik had al lang officieel bedankt, en van meespelen kon dus geen sprake zijn; dat moesten ze toch weten. Of wilden ze juist laten zien dat het voor het eindresultaat volstrekt niet uitmaakt of ik nu wel of niet achter het bord plaats neem omdat ik er toch niets van terecht breng?

Ach, wat een onzin allemaal. Ik ken aan mijzelf weer veel te veel belang toe. Natuurlijk had het niets met mij te maken. Er zou nog een achtste speler komen, maar die bleek verhinderd te zijn. Dat bleef helaas niet zonder gevolgen. De demotiverende werking van het spelen met z'n zevenen deed zich gelden, en de wedstrijd werd verloren. Toen ik terug fietste naar de bewoonde wereld in het gezelschap van Hans en Frans en Stefan en Menno keek gelukkig niemand boos in mijn richting; ze vonden het alleen maar leuk dat ik was komen kijken.

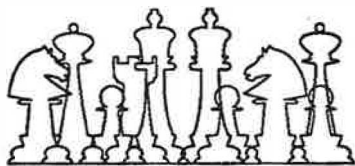
De volgende wedstrijd was thuis tegen Almere. Mijn e-mailtje naar Ed om de reeds door mij verwachte overwinning bevestigd te zien werd natuurlijk positief beantwoord. Ik was er niet bij geweest, ze waren met z'n achten, en ze hadden gewonnen.

En zo werd het december, en fietste ik dit keer naar Amstelveen om daar het vijfde te zien strijden tegen een team van de plaat-

selijke vereniging. De spelers daarvan bezaten gemiddeld 200 Elopunten meer dan de onzen. Dat maakte mij echter niets uit, ik was vol vertrouwen, want het vijfde kan de hele wereld aan. Maar toen ik binnen kwam zonk de moed mij in de schoenen. Ze waren al weer met z'n zevenen; er was weer iemand niet komen opdagen. Dat kan toch haast geen toeval meer zijn. Twee keer kom ik kijken, en twee maal spelen ze met z'n zevenen. Is dat dan toch de straf voor mijn desertie?

Een tijdje leek het er op dat ze de klap te boven zouden komen, want de vooruitzichten aan de overige bordpunten waren zeker niet slecht. Maar plotseling stortte alles als een kaartenhuis ineen. Alleen invaller Tony, nota bene degene die in het begin de grootste problemen leek te hebben, won op fraaie wijze, maar de anderen verloren allemaal.

Bij de volgende uitwedstrijd zal ik het nog één keer proberen. Maar als ze dan weer met z'n zevenen zijn, dan kom ik niet meer. Ik wil het vijfde geen nadeel berokkenen, want daarvoor is het team mij te lief. ♣

HET ZESDE

Het zesde krabbelt op

Leo Oomens

Caïssa 6 - Donner 1 5-3

Was er nog herstel mogelijk voor het zesde? Na drie verloren wedstrijden was dat een reële vraag. Daar kwam nog bij dat in nummer 370 een overzicht stond van de gemiddelde ELO-ratings van de verschillende teams in onze groep en dat wij daar met een gemiddelde van 1604 veruit

de laagste score haalden. Voeg daar nog weer eens bij dat we van onze naaste concurrent op die lijst, De Raadsheer 5, met een ELO-gemiddelde van 1602, heel droevig hadden verloren, en U begrijpt dat we zelf niet al te optimistisch waren.

Menno schreef in zijn verslag van onze vorige wedstrijd gedeprimeerd: "Al onze komende westrijden zijn degradatiewedstrijden." Maar we hadden nog een kans: Donner was voor een vorige wedstrijd niet op de juiste speeldag komen opdagen. Ze speelden wel, maar niet op de door de SGA aangegeven dag. Dat schijnt niet te mogen. De SGA bracht daarom 2 (twee!) wedstrijdpunten op hun totaalscore in mindering. Daardoor stond Donner toen het tegen ons kwam aantreden, evenals wij nog op 0. Wij hadden weliswaar minder bordpunten en aan een gelijke uitslag zouden we dus niets hebben. We moesten winnen!

We begonnen echter slecht: ik probeerde in een Siciliaan met wit de complicaties van de Shveshnikov-variant te vermijden en in plaats daarvan een rustige stelling op het bord te krijgen. Een beetje al te rustig. Zwartnam onmiddellijk het initiatief over en daarna ging het bergafwaarts met de witte stelling. Dat betekende om 10 over 10 een achterstand van 0-1. Frans Oranje herstelde het evenwicht op de van hem ondertussen bekende onnavolgbare wijze. Zelf vindt hij dan dat hij heel slecht heeft gespeeld, maar zijn tegenstander werpt hem de overwinning gewoon in de schoot.

Mogelijk. Ik houd het erop dat Frans zijn tegenstanders stiekem zit te intimideren, misschien schopt hij ze wel onder de tafel, zodat ze het liefst snel naar huis gaan. Hoe dan ook, Frans staat bij ons nog steeds op 100 procent. *Magic* Frans.

Ondertussen had ik tijd om langs de bordpunten te lopen. Dat zag er allemaal veelbelo-

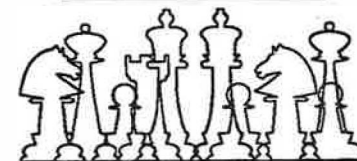
vend uit. John Könst stond een pionnetje voor in een eindspel met maar weinig materiaal, toen hij een remise-aanbod kreeg. Dat is voor John een grote verleiding. Maar we moesten winnen en John moest dus verder. Toen de verlokkingen van het halve punt waren overwonnen speelde John gedeceideerd af naar het volle punt. Zo hoort het.

Inmiddels zag ik dat Alex Wunnink boven zich zelf uitsteeg. In een partij uit één stuk gaf hij zijn tegenstander geen enkele kans. Vechter Jan Meuleman speelde weer eens zo'n geheimzinnige partij waar ik althans niets van begrijp, maar zijn tegenstander ook niet. Paul Laport stond in mijn ogen ook op het punt om te winnen. En op een punt van Menno Meijer ga je als teamleider een beetje rekenen. Tony Lith was in hevige tijdnood. Minder dan drie minuten voor een zet of vijftien. Zijn stelling zag er niet slecht uit, maar zo'n indeling van de tijd is vragen om rampen. Op eens was alles daardoor bij hem over en uit. Maar inmiddels stonden we wel met 4-2 voor. In de nog overblijvende partijen van Menno en Paul hadden we dus aan een enkele remise genoeg. Allebei leken ze me iets in het voordeel. Maar Paul zag niet goed hoe hij door de pionnenstelling van zijn tegenstander heen zou moeten komen en offerde daarom een paard. Hij had op dat moment zoveel pionnen meer, dat zelfs toen de betere kansen nog voor hem waren. Maar zonder paard kwam hij al helemaal niet meer door de pionnen van Donner heen. Remise dus. Menno had al een tijdje tegen zijn stelling zitten aankijken en hield het erop dat remise voor hem het veiligst was. In een eindspel met torens en pionnen ruilde hij daarom de torens en wist zo inderdaad remise te bereiken. Samen dus 5-3.

Veilig zijn we daarmee nog lang niet.

Donner heeft een kleine voorsprong op ons in bordpunten en als Donner dus een keer wint en wij verliezen verder alles, dan haalt Donner ons weer in en liggen wij er alsnog uit. Dat mag natuurlijk niet gebeuren.

Op 16 februari spelen we uit tegen Abcoude 1. Boeren kunnen natuurlijk niet winnen van een stadsteam als het onze. Maar een waarschuwing is op zijn plaats. Op zo'n dorp hebben de mensen niets te doen. Televisie is ook niet alles. Dus die Abcoudenaren zitten gewoon elke avond in de schaakboeken te studeren! Hun gemiddelde ELO-rating is 1743 en dus een stuk hoger dan de onze. Maar wij gaan ervoor. Nu we eenmaal zijn opgekrabbeld, moeten we onze tanden laten zien. ♣

Winning? with? the?
seventh? (4)

Maarten Vonder

18.12.98

Caïssa 7 - DCG 5 3 - 5

Poule 3B, vierde ronde

Sjongejonge, wat wordt er weer gewonnen met het Zevende!

Ik zal u de clou maar dadelijk verklappen: **Tuijl** was op tijd. Nooit meer doen, **Tuijl!** DCG's Vijfde verliet het pand met achterlating van één bordpunt. Dat komt niet tot uitdrukking in de slotstand, maar dat zo dadelijk. Er is iets met de bovenkamer. Het is een vuil, stinkend, tochtig hol, het spookt achter de lambrizing. Hebt u dat nooit gemerkt? Er moet daar ooit een kind vermoord zijn. De toegang wordt bewaakt door een wachter zonder tanden,

een ex-worstelaar vermoed ik, die omkoopbaar is. Kijk uit met hem!

Trouwens, als je de ingang eenmaal bent gepasseerd, word je opgewacht door nog zo'n griezel, een soort gids die zijn diensten aanbiedt. Geloof hem niet, hij is ingehuurd door het Onbewuste, hij leidt je naar een doolhof. De tegenstander van vanavond bezigde een wel zeer sluwe truc, ze verschenen zes man sterk.

Kijk even naar het volgende zetten-verloop:

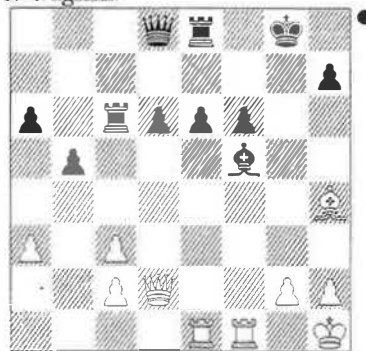
Bord 2 **Van Tuijl** - Bobeldijk: 1. e4 1-0.

Bord 6 **Lörinczy** - Wyono: 1. Pf3 1-0 (met dank aan **Tuijl**).

Na twee uur spelen was de stand 2-4. De onderlinge stand tussen **Lör** en **Tuijl** was toen geloof ik 7-2, helemaal zeker ben ik niet, want ik heb ze niet meer gezien. De Wachter zal ze hebben opgeslokt. Er moeten heel wat kinderen vermoord zijn in die bovenkamer, dat staat vast. **Steven** naast mij verloor in een middengambiet vrij snel een kwal, modderde nog heel lang kansloos en dapper door voor hij opgaf, maar de rest stond riant. Riant. Bord 1, **Loeve-Kuijper** (Slavisch) schoof zijn partij gedeceideerd naar een += eindspel met een iets betere loper tegen paard, zodat ik bij de tijdcontrole al een punt voor **Thuis** noteerde. Bord 3, **Van den Berg - Au**, (Scandinavisch). Tegen elven noteerde ik hier een kleine min, ik meende een lichte overbelasting van een loper te zien tegen een witte toren batterij. **Au**, belandde in een moeizaam pionneindspel dat misschien net te houden was. Maar **Au**, liet zijn gele laarzen zien en wie de Sfinx goed kende, zag spotlichtjes in zijn ogen verschijnen. **Werf** op 4 maakte er een Frans spektakel van, dat de omstanders van meet af aan boeide, met uitzondering misschien van de teamcaptain, want die was spoorloos in het doolhof. Opnieuw dus de partij van de

avond voor **Werf**, die ditmaal zelf zijn pot zal analyseren, elders in dit nummer. Blijft over **Tit** op 5, en ik. **Jos** (ook al Frans) kloof om tien uur op een vette e-pion; op gezag van omstanders meld ik dat hij op dat moment gewonnen stond. **Mav** stond eveneens gezond. Telt u even mee? De tussenstand is nu dus 6-2 voor **Thuis**.

Dan maar even mijn eigen partij. Mijn tegenstander M. Coolen kende ik van een toernooi. Hij wist zich te herinneren dat ik destijds een betere stelling had verblunderd. Fijn. Ik was in een Lancelot stemming en vastbesloten mijn Guinevere te wreken met dodelijk spel. Derhalve liet ik ditmaal alle franje achterwege, zette mijn Najdorf sober op en veroverde op zet 13 mijn eerste trofee in de vorm van het loperpaar. Coolen stortte zich vervolgens in een mislukt pionoffer, dat, toegegeven, een lichte desorganisatie in mijn stelling achterliet met een verdwaalde toren op c6. Maar het vermoorde kind in ons blijft spoken in de geest. **diagram:**

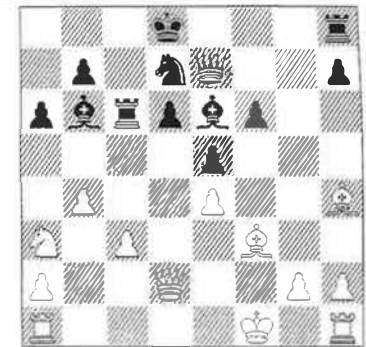

23. .. **Kf7??** (Na 23. .. d5 of desnoods 23. .. Tc7 staat zwart technisch gewonnen). 24. **Txf5! exf5** 25. **Dd5† Kf8** 26. **Dxc6†** en de rest zal ik u besparen.

Toen ik aldus weer tijd had om het slagveld te inspecteren, zag ik dat **Kuijp** een pion kwijt was en met zijn rug tegen de muur stond. Inderdaad kapte wit zijn koning keurig volgens Euwe uit en kaapte het

punt. **Steeff** verloor een stuk. Wat **Tit** gedaan heeft weet ik niet - dat wilde hij zelf ook niet weten. Kinderzieltje achter de lambrizering, **Tit? Au**, keek op van zijn barre landschap, sprak zijn enige tekst van die avond: Wat? Twee - vier? en maakte met een onnavolgbare passeerbeweging een eind aan alle illusies van zijn gast, die zo sportief was om dat meteen in te zien. Drie - vier. **Werf** had het lot van het Zevende in handen; maar oei, oei. Zijn partij verkeerde nog volledig in het middenspel, en hij zelf was terechtgekomen aan de verkeerde kant van de tijd. Hij had echter een krachtige penning in handen, die met de nodige koelbloedigheid te verzilveren was. Binnen de minuut die hij nog had, deed **Werf** vervolgens alles wat nodig was om groot materiaal te winnen, omspeelde knap de valkuilen op het bord en bracht zijn paard in galop voor de beslissende sprong ... en miste.

Winning? With? The? Seventh?? (to be continued).

Om mijn stukken optimaal te gebruiken besluit ik om mijn a-pion te offeren.

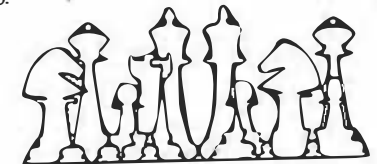
21. **Tad1 Df7** 22. **Ke1 Lxa2** 23. **b5 ab** 24. **Pxb5 Lc5** 25. **Tal Ta6** 26. **Le2 Db3** 27. **Lf2 Ke7** 28. **Pc7 Ta5** 29. **Pd5† Kd8** 30. **Lxc5 Pxc5** Zwart levert zijn pluspion weer in, anders verliest hij.

31. **Pxf6 Kc7** 32. **c4 Ta6** 33. **Tf1 Kb8** 34. **Tf3 Da4** 35. **Kf1 Pb3** Niet gezien, ik was al blij dat ik de tijdcontrole had gehaald. Volgens Jop stond ik echter na dit 'kwaliteitsoffer' plotseling beter. Dat zwarte paard was levensgevaarlijk. Waar tijdnood allemaal niet goed voor is.

36. **Txb3 Dxb3** 37. **Kg1 Da3** 38. **h3 Ka7** 39. **Kh1** om c5 te kunnen spelen 39. ... **Tf8** 40. **Pd7 Tf4** 41. **c5 Ta5** 42. **cd Dxd6** wint direct maar als je a tempo moet zetten kun je niet steeds je plannen veranderen.

42. .. **Txe4** 43. **Lf3 Td4** 44. **Df2† b6** 45. **Pxe5 Dxd6** 46. **Txa2** De verliezende zet, 46. **Pc6†** wint een toren

46. ... **Dxe5** 47. **Txa5 bxa5** 48. **Dc2 Td7** De overige zetten zijn niet meer te reconstrueren. Tenslotte verloor ik mijn loper en met de vlag op vallen gaf ik maar op.

Elders in dit nummer doet Maarten Vonder verslag van de dramatisch verlopen wedstrijd tegen DCG 5. De schoonheidscommissie vond mijn partij blijkbaar het meest geschikt voor publicatie in CN. Mijn tegenwerping dat de partij uiteindelijk toch verloren ging hielp niet. Nee, jouw partij moet er gewoon in, dus bij deze: -

Caïssa 7 - DCG 5

Peter van der Werf - Balindong analyse Peter van der Werf

1.e4 e6 2. d4 c5 3. Pf3 Db6 4. Le2 cd 5. Pxd4 Lc5 6. c3 e5 7. Pf5 Lxf2† 8. Kf1 Lc5 9. Pxd4 Kd8 10. Dd5 Df6† 11. Pf5 d6 12. Lf3 Pe7 13. Pxe7 Dxe7 14. b4 Le6 15. Dd2 De beste manier om mijn zwartveldige loper in het spel te brengen.

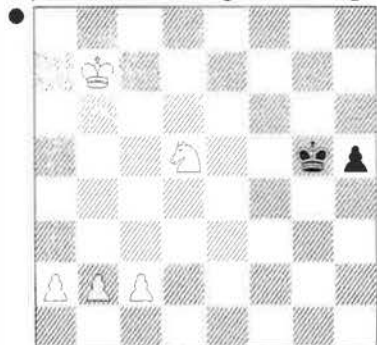
15. .. **Lb6** 16. **Pa3 Pd7** 17. **Dh6 a6** 18. **Lg5 f6** 19. **Lh4 Tc8** 20. **Dd2 Tc6** Hiermee wordt de volgende stelling bereikt.

Twee pionnen meer plus een paard en dus gewonnen?

Leo Oomens

Kijk eens naar de volgende stelling:

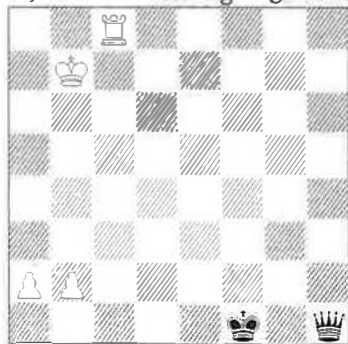
In een vluggertje had ik naar dit eindspel toegespeeld: de laatste manoeuvre daartoe was het ruilen van de torens geweest. Wit moet dit winnen, dacht ik, je offert het paard voor de zwarte pion en klaar is kees. In werkelijkheid wist ik dit partijtje zelfs nog te verliezen: ik probeerde krampachtig met mijn paard bij de pion te komen en de zwarte koning kon dat steeds verhinderen. En ondertussen sloop de zwarte pion steeds dicht bij veld h1. De zetten die ik in dat vluggertje speelde kan ik gelukkig niet meer reconstrueren. Het moet heel gek geweest zijn. Ik liet het eindspel op de club aan Ed Leuw zien. Toen verkeerde ik nog in de mening dat zwart inderdaad zou moeten winnen. Ed wist natuurlijk meteen beter. Met het paard moet je niet naar de pion toe, maar naar een veld dat de zwarte koning dwingt zetten te doen om het paard op te ruimen, en daardoor tempo te verspelen. Vanuit de beginstand heeft zwart met zijn pion vier zetten nodig om te promoveren en wit vijf. Wit moet dus hoe dan ook met zijn paard tempowinst afdwingen. Jammer genoeg is dat niet voldoende voor

de winst, als mijn huisanalyse tenminste deugt. Volgens mij gaat het zo:

1. .. h4 2. **Pe3 h3** (niet **Kf4** vanwege 3. **Pg2†** en vervolgens **Pxh4**) 3. **Pf1** en nu heeft zwart vier zetten nodig om het paard op te ruimen plus twee om te promoveren en dus in totaal zes zetten. Wit heeft er maar vijf nodig en is op tijd. Maar zwart is aan zet en beide kleuren promoveren dus tegelijkertijd:

3. .. **Kf4** 4. **a4 Kf3** 5. **a5 Kg2** (niet 5. .. **Kf2** want dan wint wit met 6. **Ph2** nog een extra tempo) 6. **a6** (of 6. **Pe3†** 7. **Kf3** - indien **Kg1** dan wint wit met **Pg4** weer een heleboel tempi - 7. .. **Pf1** 8. **Kg2**, maar als wit wil winnen is deze zetherhaling zinloos). 6. .. **Kxf1** 7. **a7 h2** 8. **a8D h1D†**.

Dat schaakje is de pointe. De witte koning mag niet uit de buurt van de witte dame en kan dus niet ontsnappen aan eeuwig schaak, of aan het opruimen van de laatste pionnen. Remise dus. Maar misschien heb ik te gemakkelijk gekozen voor het promoveren van de a-pion? Ten slotte kan ik zien aankomen dat die diagonaal problemen oplevert. Stel dat ik in plaats van de a-pion steeds de c-pion had opgespeeld, dan was de stelling zo geworden:

Ook nu is zwart met schaak gepromoveerd, maar de witte koning heeft bewegingsvrijheid. Ook dat is volgens mij echter nog niet genoeg voor de winst. Bijvoor-

beeld: 9. **Kb6 Dg1†** 10. **Dc5 Dg6†** 11. **Ka5** en zwart heeft geen schaakje meer, zodat een van de pionnen kan gaan lopen. 11. .. **Df6** 12. **b4 Dd8†** 13. **Db6** en zwart heeft weer geen schaak meer (13. .. **Dd5†??** 14. **Db5†** met dameruיל of 13. .. **Da8†??** 14. **Da6†** met weer dameruיל). Dus: 13. .. **Dd2** 14. **a4**.

Je zou nu toch echt zeggen dat die pionnen steeds weer een veldje kunnen opschuiven en dus gaan winnen. Is dat ook zo? Ik zou graag willen dat er een geforceerde winstgang inzat, maar ik zie hem niet. Waar doe ik het fout? Of is de volgende zettenreeks correct?

14. .. **Ke1** 15. **Ka6 Dd3†** 16. **b5 Dc4** 17. **a5 Kd2** 18. **Dd6† Ke1** 19. **Dc6 Dd3** 20. **Kb7 Dh7†** 21. **Dc7 De4†** 22. **Ka7 Dd4†** 23. **b6 Kd2** 24. **Dc8 Kd1** 25. **a6 Kd2** 26. **Ka8 Dd5†** 27. **b7 Kd3** 28. **Dh3† Kc4** 29. **Df1† Kb4** 30. **Db1† Ka5** 31. **Da1† Kb5** 32. **a7 Kb6** 33. **Db2† Kc7** 34. **Dg7† Kb6**

Wat moet wit hier eigenlijk doen? Zijn eigen koning staat hem in de weg. Zwart heeft min of meer een dolle koning: die kan wel schaak maar niet mat worden gezet en wit heeft dus niet beter dan eeuwig schaak.

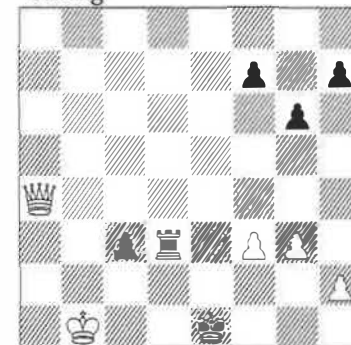
Een deel van de gegeven zetten had natuurlijk ook anders gekund. Zwart kan met zijn koning ook in de buurt van veld f1 blijven en wit is niet gedwongen om met zijn dame telkens weer de lopende koning schaak te geven, maar de pointe is dat wit geen goede zetten heeft.

Van het begin af aan had wit met zijn koning misschien niet de a-lijn hoeven op te zoeken. Maar dan komt de witte koning in het vrije veld en hoe wit dan nog eeuwig schaak zou moeten omzeilen is mij niet duidelijk.

Een klein verschil in de beginstand betekent hier overigens meteen een andere uitkomst. Zet het paard niet op d4, maar op

c5 en zwart wint. Zet de zwarte pion i.p.v. op h5 op h4 en zwart wint alweer. Maar zet het paard i.p.v. op d5 op d4 en wit wint.

Nog even voor de lol een stelling uit de natuurlijk al door alle Caissanen nagespeelde partij van Kasparov tegen Topalov, in Wijk aan Zee. Vlak voor het einde was deze stelling ontstaan:

Deze stelling werd bereikt na de 41ste zet van zwart. Met die laatste zet kwam de zwarte koning terecht op veld e1, de thuisbasis van de witte koning! Dat de zwarte koning op e1 komt te staan, gebeurt natuurlijk wel vaker, vooral wanneer de zwarte koning in een pionneneindspel steun moet geven aan doorlopende pionnen. Maar in deze partij is die zwarte koning door Kasparov naar dit veld toegejaagd! Van de 41 zetten die zwart had gespeeld waren er maar liefst 12 (twaalf!) met die koning. Dat is op een haartje na 30 procent van al zijn zetten.

Ook dat percentage lijkt mij iets voor de recordboeken. Iets voor de schaakcuriosa van Tim Krabbé. Maar die heeft in zijn enorme database misschien nog wel meer partijen zitten met net zoveel, of zelfs meer gedwongen koningszetten en misschien ook wel met partijen waarin de zwarte koning ook op veld e1 terecht kwam, of de witte koning juist op veld e8. Maar voor mij is deze partij een wonder. ♞

HET MIDDENRIJK

HET MIDDENRIJK

Reisbrief 2

Jeroen Hogeboom

Nha Trangh, 25 december 1998

Lieve mensen,

Als een legpuzzel. Als delen van een legpuzzel lijken de talloze meren die we vanuit de lucht rond Hanoi zien, in elkaar te schuiven. Vietnam is een waterland. Opgeglucht halen we adem wanneer er ouderwets een rap tegen het vliegtuig gereden wordt en we voet zetten op Vietnamese bodem: de reis is eindelijk begonnen. Zonder enig gesedemeter passeren we de douane. Vietnam heeft zijn deuren voor buitenlanders misschien nog niet wagenwijd opengezet, maar toch wel op een flinke kier, groot en uitnodigend genoeg om er doorheen te willen. Een taxi rijdt ons naar de stad, een vol uur door het platteland, langs dorpjes, langs uitgestrekte rijstvelden. We zien vrouwen, onder hun typische conische hoeden, in het water rijst planten of verspenen. We zien ze sjouwen met zware rieten manden, bungelend aan een lat die op hun schouder rust. Beelden zoals we die een paar honderd jaar geleden ook gezien zouden hebben. En we zien fietsers, talloze fietsers.

Om 18.00 uur gaat plotseling het licht uit. De tropische overgang van licht naar donker is kort en krachtig. Even wankelt de schemering voorzichtig naar binnen en, pats!, aardedonker is het. We rijden Hanoi binnen. Goddank!, voornamelijk laagbouw. Smalle straten. Fietsen, scooters en motoren, een auto zie je er nog nauwelijks. Elke benedenwoning is een winkeltje of koffiehuysje.

We eten op straat, betalen 7000 Dong, een gulden, en we eten goed. Vietnamezen kennen nog de hurkzit en hebben op straat stoeltjes en tafeltjes daaraan aange-

past, we zitten op kinderkrugjes. Ons lichaam, met uitzondering dat van Mirjam, voelt idioot groot aan. Er liggen drie grote meren temidden van Hanoi, wat een grappig idee! We wandelen 's avonds rond één van hen, ach!, wat een rust.

Hanoi neemt je meteen op. Het centrum is net een architectuur-museum, grote huizenblokken met okergele gebouwen ademen de sfeer van een Frans provinciestadje. Daartussen de rommelige bouwstijl van de Vietnamezen zelf. (Traditioneel Vietnamese is een schuin dak met aan beide uiteinden een krul.) Er wonen slechts één miljoen mensen. Veel huizen zijn enorm smal, zoals in Amsterdam, het scheelt in de onroerend goed-belasting.

De hele volgende dag en avond regen! We weten het nog niet, maar heel Vietnam is klimatologisch volkomen van slag. We volgen Joost op weg naar de Vietnamese schaakbond, om er eens met iemand wat te kakelen. Een adembenemend mooie Vietnamese vangt ons bij de receptie op, ik val bijna flauw wanneer ik haar zie. Zo jongensachtig slank, fijn, fragiel en onbereikbaar, een prachtige huid, het is teveel. Zonder enig nadenken zou je alles voor haar doen, alles voor opgeven, althans ik.

Er blijkt niemand van de bond aanwezig, misschien morgen, maar het zal er niet meer van komen, jammer. Dan volgen we mijzelf naar de beroemde *Temple of Literature*, exemplarisch voor de oude Vietnamese architectuur (1070), opgedragen aan en in de geest van Confucius. Leerlingen werden hier onderwezen in de kunst van het lezen, analyseren en het zelf schrijven van literatuur, een klein deksels paradijsje eigenlijk. De leraren zaten in een ton op vier palen, wie onderwees richtte zich daaruit even op, de anderen verzinken in een onzichtbare meditatie. Tja. We eten aan een marktplaats, grote kommen groente en

rijst staan op tafel, ieder neemt wat hij hebben wil. Joost mag van Jeanet niet meer schrikken, ze heeft gewoon geen honger meer, zegt ze, wanneer ze zoiets ziet, en hij luistert nog ook! Een triomf van de Levenslustige over de Dominante.

De eerste dingen vallen op. Bijvoorbeeld: we zien nauwelijks politie op straat. En ik leer met behulp van deze en gene mijn eerste woorden en zinnen in het Vietnamees. Net als het Thais en Chinees bestaat deze taal slechts uit éénlettergrepige woorden. Da's makkelijk. Je schrijft dus Viet Nam en Ha Noi. Maar elk van die woorden kunnen zes verschillende intonaties hebben en daarmee zes verschillende betekenissen. Da's niet zo makkelijk. Af en toe kijken ze hier of ik soms helemaal gek geworden ben wanneer ik een thee bestel, mot ché, zeg ik doodgewoon, maar misschien bestel ik wel een paard, je weet het gewoon niet. Onbegrijpelijk daarbij is wel dat de Vietnamezen niet zelf op de gedachte komen dat ik eerder thee dan een paard bedoel, alsof je van buitenlanders de gekste dingen kunt verwachten. We eten 'Bahn Po', kip-metnoodles-soep. Jeanet begint het te snappen. Op straat ziet ze een winkeltje, Pho To, leest ze van de luifel, wat betekent dat, wil ze weten. Aha!, die weet ik: aangezien er Copy achter staat betekent het "Photo Copy"! En dan, die avond, je ontkomt er niet aan, gaan we naar theater. De waterpoppen-show, een oude Vietnamese poppenvoorstelling in het water. Laat maar zitten hoe dat precies gaat, gaat zelf maar eens kijken (het is een reizend gezelschap), maar wel: met muziek zoals ik die niet eerder zo hoorde, zo mooi.

Fietsen, natuurlijk huren we fietsen en storten ons in de chaos. We weten het natuurlijk nog niet, maar de goden besloten

dat één van ons die dag van zijn fiets zou lazeren. Via een van de grote meren komen we bij het Ho Chi Minh mausoleum.

Logisch gevolg

Ondanks zijn nadrukkelijke wens om gecremeerd te worden, werd hij in een blok marmer gestopt. Een geijkte discussie breekt hier los. Ho Chi Minh was goed tijdens de oorlog, wie wil per slot van rekening in een bezet land wonen, maar zijn erfenis daarna? Ik zeg: een nachtmerrie voor alle Vietnamezen. Volgens Joost is de terreur van het communisme gewoon een 'logisch gevolg' op de misstanden van het kapitalisme. Hij bedoelt waarschijnlijk, het was 'historisch noodzakelijk'. In ieder geval, na wat geouwehoer heen en weer, rijden we langs een andere tempel, nu een echte.

In Vietnam zijn de tempels anders dan in Thailand, hier wordt het zgn. Mahayana-bhoedisme aangehangen. Ik was het me nauwelijks bewust, maar dit is weer heel wat anders dan het Bhoedisme zoals wij dat kennen.

Even uitleggen.

Het gewone Bhoedisme vereert één bhoedda. Het Mahayana-bhoedisme gaat er vanuit dat er evenveel bhoedda's als sterren in het heelal zijn, en dat de Bhoedda

elke gestalte kan aannemen. Joost, bijvoorbeeld, zou een Bhoedda kunnen zijn, hoe ongelooflijk klein die kans ook is. In de tempels hier zie je dan ook

nooit maar één Bhoedda, maar juist een reeks van de gekste figuren, goden, assistenten van Bhoedda, (legende)dieren.

De tempels zijn dermate overdadig gedecoreerd dat het de kitsch overstijgt en aan de kunst van Jeff Koons doet denken, ik bedoel andersom. In tegenstelling tot het

"Onbegrijpelijk daarbij is wel dat de Vietnamezen niet zelf op de gedachte komen dat ik eerder thee dan een paard bedoel."

gewone Bhoeddisme moet men hier niet zijn ego verbeteren, maar zijn deugden. (Joost: aha, dat klinkt beter. Jeanet: nee, Joost, dat klinkt alleen anders.) Die deugden zijn: Geduld, Moraliteit, Vrijgevigheid, Geestkracht, Concentratie en Wijsheid. Wanneer deze zes eenmaal volledig ontwikkeld zijn, treedt men eerst het Nirwana binnen. Zo.

Jodium

We rijden terug. Ik rij voorop en zie een baksteen op straat liggen, héla, de anderen zullen er toch niet overheen rijden? Ik tik hem met de voet even aan de kant. Daardoor zie ik de modderplas niet waar ik doorheen rijd. Ik voel hoe het stuur uit mijn handen zwiëpt en het volgende moment lig ik als de eerste de beste kwajongen languit op de Huong Vuong straat. *Great show!*, zou de Engelsman zeggen. Dood aan de flegmatiek! Ik had mijn kop wel op de stoerprand kunnen butsen, met een enkele reis naar de eeuwige rijstvelden!

Maar de verwondingen zijn even klassiek als de val zelf: schaafwonden, een flink gat in broek en knie. Sakkerloot!, op naar de pharmacie!, want zoveel vuil in een been kan een normaal mens niet verdragen. Ik krijg er een emmer water, spoel de wond schoon, koop jodium, dermatol en pleisters en knoop mijn zakdoek eromheen. Ik bezweer de anderen hierover te zwijgen, want het gaat niet aan om van je fiets te vallen, ik bedoel als enig avontuur in Vietnam, en hup, verder rijden we. Trein naar Haiphong, de havenstad. Evenals Hanoi eindeloos gebombardeerd.

We reizen in de goedkoopste klasse van de vijf die er zijn en zitten op houten banken. Het landschap glijdt langzaam voorbij, de treinen in Vietnam halen de 50 km

per uur niet. We zien eindeloze rijstvelden, met altijd een eenzame figuur erin, ergens in de verte in het water. Zo'n landschap drink je in, zeker wanneer je het voor het eerst ziet. Bij elke wissel staat een wisselwachter, tegelijkertijd is hij een seinwachter. Hij steekt of een blauwe of een rode vlag in de hoogte. De rijstvelden zijn klein in oppervlakte, het lijkt wel geruilverkaveld.

Boeren hebben sinds vijf jaar weer het recht om land te bezitten, een noodzakelijke maatregel, want ze verbouwen allang niet meer dan dat ze zelf nodig hadden. We krijgen eindelijk een idee van afstand, de afstand tot Europa. Terwijl ik naar buiten staar, krijg ik het gevoel dat ik iets mis in dit landschap, maar weet een tijdlang niet wat, zoals je dat ook niet weet bij de man die snor afscheert. Dan valt me in: we zien geen vogels! Urenlang zien we niets door de lucht vliegen, niets op de grond hippen. Pas veel later, in het zuiden, zien we kleine witte steltlopers, maar hier is het letterlijk leeg. We snappen het niet.

Joost leest de Viet Nam Daily. Plotseling zegt hij: "Ik lees hier dat Willem 2 gewonnen heeft van Heerenveen." Ach, wat is hij grappig. Maar het staat er echt! Elke dag kunnen de uitslagen en stand van de ere-

Dan valt me in: We zien geen vogels! Urenlang zien we niets door de lucht vliegen, niets op de grond hippen.

divisie volgen!, het is allemaal te gek voor woorden. (Weken later lees ik ook nog dat Amsterdam mensen die duiven voeren gaat beboeten!)

In Haiphong rijdt de trein midden door de stad, huizen staan slecht op halve meter afstand van de spoorbaan. Bij elk station staan er wel mensen die je aan een hotel willen helpen, hier staat een meisje met een fiets. Ik fiets met haar door de stad, zij achterop, nu even niet eraf lazeren, denk ik nog, de anderen wachten af en drinken een kopje thee. Joost is boos, hij wil geen hulp. Toch vinden we via haar een goedkope

gribus. Mirjam komt geschrokken de badkamer op de gang uitgerend, ze zag er een rat lopen. "Maar dan wel een hygiënisch ratje", zeggen wij, want we zijn namelijk zeer lakoniek over alles.

Vanuit Hai Phong naar Halong Bay, een natuurwondertje, zo blijkt. We varen met een bootje tussen krankzinnige rotsformaties door. "Indochina", zegt Jeanet, "met Catharina Deneuve.", en droomt weg, over grote onbereikbare liefdes. Ik doe hetzelfde, want ik droom eigenlijk nooit ergens anders over. Busje terug naar Hai Phong. Joost zit zich onderweg op te winden, we betaalden op de heenreis door tussenkomst van ons meisje teveel, eigen schuld. Hij wil dat we beloven om nooit meer hulp te aanvaarden, maar ik denk daar niet over en hij wordt nog bozer. Dan draait een Vietnamees die voor ons zit zich om. Hij kijkt naar Joost, wijst op zijn mond en stopt vervolgens zijn vingers in zijn oren! Dat betekent: "Ken jij je kop niet es houwe?" Ik lach me een ongeluk, vooral doordat Joost direct besmuikt zijn mond houdt!

Eigenlijk worden we in Vietnam voortdurend uitgelachen, altijd op straat. Jeanet vindt het woord uitlachen niet op zijn plaats, maar ik weet geen beter. Bijvoorbeeld. Ik zie een oud vrouwtje op straat zitten, ze dommelt wat in het zonnetje en daar loopt Jeanet haar voorbij. Het vrouwtje kijkt op en krijgt prompt de slappe lach, ze vouwt helemaal dubbel. "Hahaha, kijk nu toch, dat zoiets nog vrij rond mag lopen", denkt ze. Of ik bestel een broodje ei. Ik krijg een brood en een ei, vraag om een mes en snij het broodje open. Iedereen dubbel van het lachen!, moet je die daar nou weer zien met zijn broodje! Het is leuk dollen hier. Meestal is het in een restaurant (die op straat natuurlijk) een heel gedoe om te krijgen wat je hebben wilt. Altijd staat er

wel iemand op die wat Engels spreekt, een diep en opgewonden gesprek met de ober volgt, ober weg, komt terug met vijf soorten vlees, wij zeggen, ja dat daar, dat is goed, hij weer weg, komt terug, welke was ook weer goed?, vraagt hij, nog meer mensen bemoeien zich er vervolgens mee, zouden jullie niet eens salamander proberen?, en dan staat er iemand op die ons een sigaret presenteert en wanneer ik het Vietnamees hartelijk dank tegen hem zeg, schud de hele tent weer van het lachen. Na een paar weken vinden we alle vier hetzelfde: dit is een volk om lief te hebben. Geen volk om plat te bombarderen (er vielen meer bommen op Vietnam dan er gedurende de hele Tweede Wereldoorlog vielen), geen volk om met napalm te bestoken, geen volk om met Agent Orange te vergiften. Veel beter is het, als het dan toch moet, om bommen te gooien op, bijvoorbeeld, de Franse bevolking, die verdienen immers niet beter.

Bovenmenselijk

We verlaten Haiphong voor Ninh Binh (zeg: Ning Bing) met de bus van 06.00 uur. Het wordt een blunderochtend van jewelste. Joost stelt zijn wekker verkeerd af, we staan te laat op, rennen naar buiten, ik ren weer terug want mijn paspoort ligt nog in het hotel, Joost is al vooruit naar het busstation, we nemen een rickshaw om nog op tijd te komen, maar ik heb in de gauwigheid de kaart ondersteboven in het hoofd en gaf opdracht om precies de verkeerde kant op te rijden. We missen de eerste bus, nemen een tweede en het gekke is: Joost is nauwelijks kwaad! "Ik was bezorgd om jullie", zegt hij, bijna bovenmenselijk.

We komen in Hué. Nu eens per trein. Joost ging per bus want hij wil niet 's nachts reizen ("zoiets doe je niet"). Toch komen we hem later in onze nachttrein tegen, er is kennelijk een groot verschil tussen wat

je zegt en wat je doet.

Huë, weer regen. Wanneer het even droog is fietsen we 20 km naar het strand. Harde wind, woest slaat de branding van de Zuid-Chinese Zee op de kust. Dit is de plaats waar ooit de Fransen met een invasiemacht landden. De volgende dag gaan Jeanet en ik naar de DMZ, ooit de gedemilitariseerde zone, het vormde ooit de grens tussen Noord- en Zuid-Vietnam, een paar uur rijden we door de bush, heuvels en bergen. We zien de heuvels (531, 826) waar zo zwaar om gevochten is en we zien Khe Sahn (de Amerikaanse variant van het Franse debacle in Dien Bien Phu). We gaan de tunnels van Vinh Moc in. Een heel dorp woonde hier permanent onder de grond en het diende ook alsbevoorradingsroute voor de VC. Drie etages diep, 30 meter onder grond, kinderen werden er geboren.

Orkanen

We besluiten om in één ruk door te reizen naar Saigon, althans als de wegen het toelaten, de trein rijdt niet meer. Het weer is eenvoudig te slecht in centraal Vietnam. Dit jaar raasden er vijf orkanen doorheen, wij komen terecht in de uitlopers van de vijfde, Faith. Ongeveer 1000 km moeten we afleggen, we proberen het eerst per bus. We komen door dorpjes die geheel onder water liggen, we ploegen er doorheen. We gaan 's avonds een bergpas over en komen nu in een hevige regenstorm terecht. Telkens moeten we uitwijken voor omgewaaiden bomen, en hopen dat er geen op ons dak valt.

Na twaalf uur in de bus stappen we over op de trein, uren hangen we 's nachts rond op het station in Nha Trang. Later lees ik in de krant hoeveel schade al deze stormen nu eigenlijk aanrichtten: 383 mensen verdronken, 121 gewond, 30 vermist, 500.000 huizen verwoest, 110.212 ha rijstvelden

overstroomt. 5 miljoen cu meter irrigatieland zwaar beschadigd, 224 boten gezonken. 4600 ha garnalen- en visboerderijen beschadigd en 458.000 meter aan dijken gebroken. En Heracles wint van Nec.

Ho Chi Minh City, Saigon dus. Het weer klaart op. Iedereen denkt en hoopt dat het ergste voorbij is. HMC is compleet anders dan Saigon, het is "leuker", zuidelijker en nog Franser. Brede allees, veel verkeer, nog altijd weinig auto's. Rue Catinat, nu Donk Koi Street, ken ik goed van Greene's "The quiet American", zijn zeer leesbare novelle over het oude Saigon ten tijde van de Fransen. Ik koop ansichtkaarten uit 1930, vroeger was namelijk alles beter. (Jeanet: nee, vroeger was alles anders.) Dat betekent dat altijd overal te laat komt. Een schrale troost is dat iederéén dus altijd te laat komt. Jeanet zegt dat je met je tijd mee moet gaan, maar ik zou niet weten waarom dat moet. Tegen de tijd in voelt een stuk beter. Daarom koop ik in Saigon het boek "Kieums Tales", van Nguyen Du, de Vietnamese Shakespeare, 18de eeuw.

Ik praat regelmatig met deze en gene hier. Vietnam mag dan arm zijn, straatarm zelfs, de hervormingen die 10 tot 5 jaar geleden zijn ingezet hebben het leven draagbaarder en hoopgevender gemaakt. Bootvluchtelingen keren langzaam terug, de meeste Vietnamezen verzekeren mij dat ook politieke vluchtelingen rustig terug kunnen keren. Zou dat waar zijn? Eén ding is zeker: over tien jaar herkennen we Vietnam niet meer terug, de veranderingen en ontwikkelingen volgen elkaar razendsnel tempo op.

Opgeklaard

We gaan hier, we gaan daar. We trekken weer naar noorden, het weer is opgeklaard, de zon schijnt, wegen zijn improvisatorisch gerepareerd. We nemen de bus weer naar

Nha Trang. Onderweg stappen we impulsief uit bij een klein strandje, in een baai, huisje op palen aan strand, bed uit, kraakheldere zee in. Klein vissersdorpje om de hoek. We zijn zo moe van het reizen, van steden, hier willen we een paar dagen uitrusten, niets doen. Joost vindt dit belachelijk ("zoiets doe je niet") en rijdt vast alleen door naar Nha Trang.

Op de 24ste december, 30 minuten na onze aankomst in Nha Trang, valt de uiteindelijke steen des aanstoots met een geweldige klap in de allang niet meer rimpelloze vijver van ons viermanschap, in de maalstroom waarin Joost gezogen is.

We zijn nu een driemanschap. Joost is vertrokken naar, geloof ik, Maleisië. Ruim een maand hebben we het gevierden volgehouden, voorwaar, geen geringe prestatie. We gaan verder naar het noorden, steken bij Lao Bao de grens met Laos over. De tweede januari moeten we Vietnam verlaten hebben.

Nooit tobben, nooit de moed opgeven! Maak het goed, jullie allen, prettige kerstdagen toegewenst van ons drieën.

Jullie eigen, Jeroen.

KNSB-cup Derby

Tony Lith

Caissa speelde in de eerste ronde van de strijd om de KNSB-cup tegen stadgenoot VAS. Michaël kreeg aan bord 1 een weinig gespeelde variant van de Grünfeld gepresenteerd (voor de fijnproever: 1. d4 Pf6 2. c4 g6 3. Pc3 d5 4. Lg5 Pe4 5. cd Pxc5 6. Da4† Dd7 (.. c6 is ook sterk) 6. Dxd7 Lxd7 8. h4 Pe6 9. de Lxe6). Hij kwam gewonnen te staan, maar raakte met een kwal meer in tijdnood de weg kwijt: remise. Dat was voor Gerard geen punt. In een rustige Franse partij schaakte hij onweerstaanbaar naar het volle pond. Jaap leek te geven Evert-Jan Straat in ernstige moeilijkheden te komen. Evert-Jan zag het iets te snel, iets te zonnig in, verloor het initiatief, zag een venijnig tussenzetje over het hoofd en gaf met een stuk minder op: 2½-½. En Robert? Robert hield de spanning er heel lang in, gaf de winst uit handen, maar kreeg hem toch in de schoot geworpen toen tegenstander Meins een remisewending liet voor wat ze was nadat hij met overgave de grenzen van wat oorbaar is tijdens het schaak, had verkend. Eindstand: 3½-½. ♞

Klassiek

José Capablanca

Tony Lith

De vorige keer waren we enigszins abrupt blijven steken bij het toernooi van Sint-Petersburg in 1914. Capablanca was met Lasker in conflict geraakt over de voorwaarden waaronder een match om het wereldkampioenschap zou worden gespeeld. Lasker was al zeventien jaar wereldkampioen en was niet bereid zijn titel zonder strenge voorwaarden op het spel te zetten. Tijdens het toernooi van Sint-Petersburg in 1914 ontmoetten de twee heren elkaar voor de eerste keer achter het bord. Het was een geladen ontmoeting omdat de verhouding verstoord was. Het liep niet goed af voor onze man.

Emanuel Lasker - Capablanca
St. Petersburg, april 1914

1. e4 e5 2. Pf3 Pc6 3. Lb5 a6 4. Lxc6 dc 5. d4 ed 6. Dxd4 Dxd4 7. Pxd4 Ld6 8. Pc3 Pge7 9. 0-0 0-0 10. f4 'Zwak', meent Capa in zijn *Chess Fundamentals* dat hij acht jaar later schreef toen de match nog steeds niet was gespeeld. Pion e4 wordt moeilijk verdedigbaar terwijl Pd4 door Lc5 gepend kan worden.

10. .. Te8 11. Pb3 f6 12. f5

12. .. b6 13. Lf4 Lb7 13. ... Lxf4 14. Txf4 c5 15. Td1 Lb7 16. Tf2 Tad8 zou zwart minder problemen hebben opgeleverd.

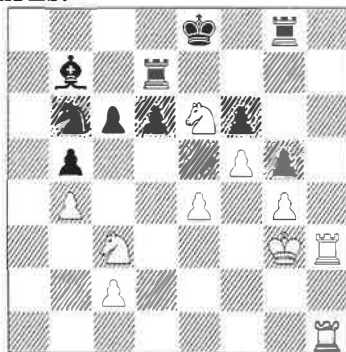
14. Lxd6 cd 15. Pd4 Tad8 16. Pe6 Td7 17. Tad1 Pc8 18. Tf2 b5 19. Tfd2 Tde7 20. b4 Kf7 21. a3 La8 Capa verandert van plan. Hij wilde 21. Txe6 22. fe† Txe6 spelen, maar verandert van gedachten.

22. Kf2 Ta7 23. g4 h6 24. Td3 a5 25. h4 ab 26. ab Tae7 Van kwaad tot erger. 26. ... Ta3 houdt de open lijn en dreigt het paard via b6 naar c4 te brengen.

27. Kf3 Tg8 28. Kf4 g6 Capa had g5† moeten spelen.

29. Tg3 g5† 30. Kf3 Pb6 na 30. ... gh4 31. Th3 verovert wit de pion onder gunstige omstandigheden.

31. hg hg 32. Th3 Td7 33. Kg3 Ke8 34. Tdh1 Lb7

35. e5! Zo komt e4 vrij voor het paard 35. ... de 36. Pe4 Pd5 37. P6c5 Lc8 37. ... Te7 38. Pxb7 Txb7 39. Pd6†

38. Pxd7 Lxd7 39. Th7 Tf8 40. Ta1 Kd8 41. Ta8† Lc8 42. Pc5

Lijkbleek legde Capablanca zijn koning om. Sprakeloos stond hij op. Zonder zijn tegenstander een hand te geven, verliet hij de speelzaal terwijl een klaterend applaus neerdaalde op Lasker. *The Chess Machine* ontregeld! De volgende dag verslikt hij zich in een combinatie en verliest een stuk aan Tarrasch. Het zou nog even duren voordat de twee grootmeesters weer *on speaking terms* zouden zijn. Pas in 1921 troffen beide heren elkaar achter het bord voor een tweekamp om het wereldkampioenschap, nadat Lasker overigens vrijwillig afstand had gedaan van zijn titel.

De volgende partij kreeg de prijs voor de meest briljante partij. Zijn tegenstander was evenals in San Sebastian dr. Osip Bernstein, blijkbaar de ideale tegenstander voor C. om zijn schaakkunst te vertonen.

Capablanca - Osip Bernstein
1. d4 d5 2. Pf3 Pf6 3. c4 e6 4. Pc3 Pbd7

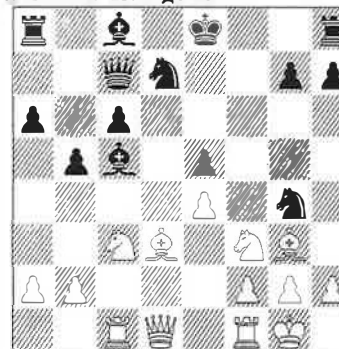
5. Lg5 Le7 6. e3 c6 6. ... 0-0 is hier aan te bevelen.

7. Ld3 dc 8. Lxc4 b5? Het alternatief 8. ... Pd5 is ook niet aantrekkelijk: 9. Lxe7 Dxe7 10. Dc2 Pxc3 11. Dxc3 0-0 12. 0-0 b6 13. Dd3 Td8 14. De2 c5 15. Tad1 Lb7 16. La6 en na de onvermijdelijke ruil heeft zwart zwakke witte velden.

9. Ld3 a6 10. e4 e5? zwart opent de afgrond. Het terugwinnen van de pion kost tempi waarin zwart zich eigenlijk verder behoort te ontwikkelen.

11. de Pg4 12. Lf4 Lc5 13. 0-0 Dc7 Na 13. ... De7 14. e6 fe (na Dxe6 komt 15. Pg5 ten koste van het paard) speelt wit 15. e5! met een gewonnen stelling.

14. Tac1 f6 15. Lg3 fe

16. b4! Typerend pionoffer. Aannemen betekent ramspoed: 16. ... Lxb4 17. Pd5 Dd6 18. Pxb4 Dxb4 19. Txc6 0-0 20. Lc2 met als dreigingen: 21. Lb3† en Pg5 of 21. Dd5† met materiaalwinst. 16. ... Ld6 levert wit 2 pionnen op: 7. Lxb5 ab 18. Pb5. Op 16. ... Le7 komt 17. Pd5, daarom:

16. ... La7 17. Lxb5! ab 18. Pxb5 Dd8 19. Pd6† Kf8 20. Txc6 dreigt Pxc8 gevolgd door Dd6† en De6†

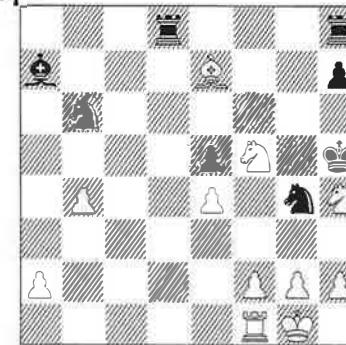
20. ... Pb6 Op 20. ... P7f6 volgt 21. Db3 sterk. (Dd7, 22. Dc4)

21. Lh4! Capa vond dit de mooiste zet, het dwingt tot het aannemen van het kwaliteitsoffer. Pxe5 is ook goed natuurlijk, maar niet zo elegant.

21. ... Dd7 22. Pxc8 Dxc6 gedwongen want na 22. ... Dxd1 volgt 23. Txd1 Txc8 24. Txc8† Pxc8 25. Td8† etc.

23. Dd8† De8 na 23. ... Kf7 is 24. Pd6† uiterst pijnlijk

24. Le7† Kf7 25. Pd6† Kg6 26. Ph4† Kh5 27. Pxe8 Txd8 28. Pxd7† Kh6 29. Pf5† Kh5

30. h3 Na deze zet dreigt 31. hg† Kxg4 32. f3† Kh5 33. g4†, dus:

30. ... Pc8 31. hg† Kxg4 32. Lxd8 Txd8 33. g3 Td2 34. Kg2 Te2 Na Txa2 35. Pf3! 35. a4 Pb6 36. Pfe3† Kh5 37. a5 Pd7 38. Pdf5 Pf6 39. b5 Ld4 40. Kf3 Ta2 41. a6 La7 42. Tc1 Tb2 43. g4† Kg6 44. Tc7 Txf2† 45. Kxf2 Pxd4† 46. f3 1-0

Capablanca vond deze partij ook geslaagd: 'I beg to be forgiven if I dwell too long on this game, but it appeals as much to my artistic sense as it complies with the logical analytical requirements which I deem essential in a masterpiece'. Van een computer zal je zoiets niet gauw horen, of is dat een kwestie van tijd, Dennis?

Nog even dit miniatuurtje, gespeeld op 20.8.1914 in Buenos Aires.

Valentin F. Coria - Capablanca

1. e4 e5 2. Pf3 Pc6 3. Pc3 Pf6 4. Lb5 Lb4 5. 0-0 0-0 6. d3 d6 7. Lg5 Lxc3 8. bc De7 9. Pd2 h6 10. Lh4 Pd8 11. d4 Pe6 12. de de 13. Ld3 Pf4! 14. Pc4 Td8 15. Lxf6 Dxf6 16. Dd2 Lh3! 17. Pe3 Lxg2 18. Pf5 Lxe4 19. Pg3 Ph3†

Reisbrief 3

Jeroen Hogeboom

Vientiane, Laos, 9 januari 1999

Lieve mensen,

Er is, hoe je het ook wendt of keert, eigenlijk slechts één manier om een grens over te steken: te voet. Al het andere is banaal.

Na een mooie tocht door de *HIGHLANDS* van Vietnam, opeengepakt in een klein busje temidden van een menigte Vietnamezen, die tijdens het passeren van dorpjes steeds de houten schuifluiken voor de open vensters trekken, welke handeling wij pas begrijpen wanneer de eerste steen naar binnen vliegt en Mirjam op een haar na mist. Een grappige lokale gewoonte, die de kinderen van het Vietnamese bergvolk zich eigen gemaakt hebben, zoals altijd is bergvolk anders dan gewoon volk.

We komen bij de grens aan. Na wat gedoe aan Vietnamese zijde lopen we een stuk door niemandsland en zien het bergmassief van Laos stil en uitnodigend wachten. Dáár gaan we heen! Zonder enige problemen passeren we het Laotiaanse grenskantoor. We moeten een flink stuk Laos inlopen voordat we het eerste dorpje bereiken.

Wat kunnen buurlanden toch verschillen! De vrouwen lopen weer in rokken in plaats van pyama's, de huizen staan plotseling alle op palen (dier- en/of wateroverlast?) en het landschap is dicht bebost en bestruikt. En de straathonden en zwerfkatten zijn er weer! (De Vietnamees, namelijk, eet alles op, wat hem voor de voeten komt. Honden, katten, hagedissen, *the lot*. In Hanoi zagen we een gevilde hond op straat liggen, klaar om geroosterd te worden, hetgeen ons tere hart deed breken.) En de

vogels zijn er ook weer, in dit berggebied vliegt weer ouderwets in alle kleuren en vormen van alles in de rondte. Ik heb mijn Grote Vogelboek niet bij me, en weet er dus niets van. En zonder mijn Grote Bomen- en plantenboek weet ik ook niets. Maar terwijl we Laos binnenlopen hoor ik in de verte een beest brullen, en doordat ik naast Artis woon, weet ik dat het een aap is. Wat een rust hier! Wat een frisse lucht!

Toch wel een goed reisschema: je laat je eerst gek maken in Bangkok, komt bij in Vietnam, en kan pas weer echt ademen in Laos. Geen eindeloze rijstvelden meer, ze liggen verspreid op open plaatsen in de bossen en vlakke land van de Mekong(rivier)vallei. Wanneer we in het dorpje aankomen vinden we boven een restaurantje een kamer met een paar matrassen op de grond, meer niet, maar meer zoeken we ook niet, we zijn moe, we zijn vuil. De straten zijn niet meer geasfalteerd en regelmatig liepen we door grote stofwolken wanneer een vrachtwagen ons voorbij reed. Het is oudejaarsavond. Om tien uur slapen we.

We eisen niet het onmogelijke van hem, we vragen niet dat hij plotseling niet meer gek is, maar wel, dat hij in het vervolg doet alsòf hij niet gek is.

'We', moet ik misschien even opme ken, zijn intussen weer wie. Joost kwam vlak voor de grens op zijn schreden terug en wilde zich weer aansluiten. Ik moest even op mijn kop krabben, maar ben nu eenmaal opgevoed in de beste christelijke tradities. Ik kan toch al op niet meer hopen dan dat men een keer over mij zal zeggen: 'Hij was een slecht mens, maar een goed christen.' Goed, Joost weer terug. We eisen niet het onmogelijke van hem, we vragen niet dat hij plotseling niet meer gek is, maar wel, dat hij in het vervolg doet alsòf hij niet gek is. (Zoals je iemand die denkt dat hij Napoleon is, heel goed kunt zeggen dat het om militair strategische redenen noodza-

kelijk is dat hij zich vermomt en gedraagt als een gewone burger.) Een en ander betekent wel dat ik weer met twee beroeps-optimisten moet samenreizen. Eerlijk gezegd vind ik de omgang met iedereen die niet ten minste eenmaal per dag verzucht, 'ach, was ik maar dood', bijna onverdraaglijk. Deze twee gaan vrolijk slapen, staan vrolijk weer op, en komen de dag volslagen vrolijk door. Maken zich zorgen over niets, nergens is een schaduw, niet uit het verleden en niet in de toekomst, alles komt altijd goed. Een verschrikkelijk soort mentaliteit, maar ik doe mijn best om me er niet aan te ergeren.

De volgende dag de bus, een open houten karkas op een truck met oplegger (alles is hier anders), naar Savannakhet, aan de uiterste westgrens van Laos. Over een afstand van 150 km (Laos is hier op zijn smalst) doen we acht uur, de weg gaat gewoon niet sneller. (In ons handboek lezen over een bepaalde afstand: de bus doet er twaalf tot achttien uur over!)

Laos. In grootte vergelijkbaar met Groot-Brittannië, maar slechts bewoond door 5 miljoen mensen. Voornamelijk bergland, met uitzondering van het stroomgebied van de Mekongrivier (twaalfde op de lijst van grootste rivieren van de wereld).

Laos wordt bewoond door vier etnische hoofdgroepen, onderverdeeld in talloze sub stammen. Officieel heet het hier Lao PDR (*People's Democratic Republic*), met andere woorden, het wordt gerund door een communistisch bewind. De revolutie viel hier samen met die van Vietnam, maar is van een heel andere, veel pragmatischer, orde. Bijvoorbeeld, het eerste wat een normale communistische ijzervreter doet, is de boeren hun land afnemen en zeggen, ga jij voortaan maar eens voor het collectief bouwen. Maar de Lao-boer zei, "jao, eh, op je oge! Dao gaot mien bove miene pet",

even aangenomen dat de boeren hier net zo gek lullen als bij ons, en hij verbouwde daarna natuurlijk niet meer dan dat hij zelf nodig had.

Nu, in plaats van hem meteen in zijn opvoedingskamp te stoppen, zoals dat hoort, zei de regering, o.k., als het zo moet, hou jij je land dan maar, eikel. Maar wat dan? Weet je wat, zeiden ze, we gaan gewoon alle bedrijven nationaliseren! Zo gezegd en gedaan. Direct daarop dreigde natuurlijk een economisch bankroet en werd de maatregel zonder aarzelen versoepeld. En omdat de bevolking voor 80% boeddhistisch is, laat de regering niet na te benadrukken dat Boeddhisme en communisme volkomen compatibel zijn. Nou, zo hou je het dan misschien wel uit! Ook al doordat hier het gewone (theravada-) Boeddhisme met maar één Boedha weer aangehangen wordt.

De Laotiaan wordt wel een gebrek aan ambitie verweten, maar dat is maar schijn. Het staat in zijn leer geschreven dat het verboden is om gestresst te raken, alle arbeid moet met plezier afgewisseld worden, teveel werken is uit den boze. Tja. "Voel je je al thuis, Jeroen?", vroeg Mirjam. Ja.

Savannakhet. Klein stadje, 60.000 inwoners, tweede stad van Laos. Er is nauwelijks verkeer, tot voor zeven jaar geleden reed er nog geen enkele auto. Mijn soort land, dit Laos. Savan ligt aan de Mekongrivier, de brede grensrivier met Thailand. 's Avonds zien we de zon bloedrood boven Thailand ondergaan. We zijn nog maar twee dagen in Laos, maar ik weet nu al: de dagen glijden hier langzaam voorbij en wij glijden langzaam mee. De volgende ochtend loop ik om zeven buiten en kan tot mijn stomme verbazing nauwelijks een cafeetje vinden waar ik thee kan drinken, alles is nog dicht! Dat is wennen!

(wordt vervolgd)

Jordaankampioenschap

Tony Lith

Even zag het er naar uit dat de 27ste editie van het kampioenschap van de Jorandaan door een Caïssa gewonnen zou worden. In de laatste ronde speelden Aran Köhler en Robert Kikkert om de titel. Het werd remise. Dit gaf meester Yochanan Afek de gelegenheid op het laatste moment zich toch nog te plaatsen voor de gedeelde eerste plaats. Maar de morele winnaar van het toernooi was Aran. In de onderlinge wedstrijd (ronde 4) versloeg hij Yochanan Afek.

Amsterdam, 16.1.99

Yochanan Afek - Aran Köhler
analyse Aran Köhler

1. e4 c5 2. c3 Pf6 Afek is een groot kenner van deze opening, maar daar was ik me tijdens de partij (gelukkig) niet van bewust.

3. e5 Pd5 4. Pf3 e6 5. c4 Pc7 Afek zei na afloop dat het normaal is om het paard naar e7 te spelen om daarna naar g6 te springen. We zijn dus nu al op ongebruikelijke paden.

6. d4 cd 7. Dxd4 Pc6 8. De4 Dame g4 vond ik problematischer, maar Afek vond dan Pb4 lastig.

8. .. d5 'I offer you a draw'. Het was zaterdagavond. We hadden dus een geschikt moment om te relaxen. Als Menashe dit te weten komt, mag ik waarschijnlijk nooit meer meedoen aan het Open Jordaankampioenschap. Want het werd me na afloop duidelijk dat hij grote bezwaren had tegen mijn mentaliteit tijdens de laatste partij die inderdaad op mijn voorstel in remise eindigde. 'I want to play', antwoordde Afek. 'That's the spirit'.

9. e d e p. Lxd6 10. Pc3 f5! Dan gaan we er ook voor!

11. De2 0-0 12. Lg5 Le7 13. Tad1 Ld7 ten koste van een penning, wel wat ontwikkeling.

14. Lxe7 De7 15. g3 e5 16. Pd5? Wit had verder moeten gaan met zijn ontwikkeling: Lg2. Ik was dan 16. ... e4 van plan: 17. Pe5 18. 0-0 met een naar mijn smaak een prettiger stelling voor zwart (meer ruimte).

16. .. Pxd5 17. cd Db4! 18. Dd2 De4+ 19. De3 diagram

19. .. Pb4 Een mooie vondst, want het lijkt vrijwel geforceerd naar een gewonnen eindspel.

20. Dxe4 fe 21. Pxe5 Pc2! 22. Kd2 Tf2+ (pion terug + aanval)

23. Le2 De eerlijkheid gebiedt me te zeggen dat het me na Kc3 nog steeds helemaal niet duidelijk is hoe zwart het beste kan spelen. Pe3 springt in het oog en natuurlijk is Tc8+ een zet. Optisch is het weinig aantrekkelijk om nu met de koning het vrije veld in te gaan, vandaar deze zet.

23. .. Lb5 24. Kxc2 Lxe2! 25. Td2 wordt beantwoord met 25. ... e3. Dit had Afek overzien.

25. Kb3 Lxd1+ 26. Txd1 Tf5 27. Pc4 Td8 28. Td4 Tfxd5 29. Txe4 b5 30. Pa5 Td2 31. Ka3 Txx2 32. b3 Tdd2 33. Te8+ Kf7 34. Ta8 Txa2+ 35. Kb4 Thg2 36. Txa7+ Kgg6 37. Ta6+ Kh5 38. Kxb5 Txxg3 39. b4 Tg5+ 40. Kc4 Kgg4 41. Td6 Taxa5 42. ba Txa5 0-1. Opmerkelijk is dat de eerste partij die ik tegen Afek speelde, exact in dit eindspel eindigde, maar toen in het voordeel van de Israëlische meester eindigde.

CR

Standen externe competitie

Job Dekker

KNSB eerste klasse A

1. LSG	5	10	32
2. DD	5	6	28
3. Utrecht 2	5	6	25½
4. Philidor Leeuwarden	5	5	28½
5. Euwe 1	4	4	20½
6. Caïssa	4	4	19
7. Time Out Lewenborg	4	3	20
8. Unitas	4	2	16½
9. Rotterdam 2	4	0	10
DOS 1			teruggetrokken

KNSB tweede klasse B

1. 0-0-0	5	9	26
2. Oegstgeest '80	5	8	25½
3. De Eenhoorn	5	8	22½
4. Purmerend	5	7	24
5. Rijswijk	5	6	19½
6. Magnus BSG 2	5	3	17½
7. Caïssa 2	5	3	16½
8. Euwe 2	5	3	16
9. Weenink	5	2	17
10. Tal 2	5	1	15½

SGA promotieklasse

1. Almere 1	4	8	21½
2. Tal 3	4	7	20½
3. Isolani 1	4	6	19
4. Euwe 3	4	3	16
5. DCG 2	4	3	16
6. Caïssa 3	4	3	13½
7. Tal 4	4	2	11
8. DOS 2	4	0	10½

SGA eerste klasse A

1. Euwe 4	4	7	19½
2. Probleem 1	4	6	18½
3. Grasmatt 2	4	5	14½
4. Gambit 1	4	4	19
5. Caïssa 4	4	4	15½
6. Es '80 1	4	2	14½
7. Almere 3	4	2	14½
8. Pion 1	4	2	12

SGA tweede klasse C

1. Amstelveen 5	3	6	20½
2. Pion 2	3	6	15½
3. ENPS 1	3	4	15½
4. Caïssa 5	3	2	10
5. Probleem 3	3	2	10
6. Euwe 6	3	2	10
7. Tal 5	3	2	9
8. Almere 4	3	0	5½

SGA tweede klasse A

1. WSC 1	3	5	15½
2. DCG 3	4	5	17½
3. VAS 3	4	5	16½
4. Raadsheer 5	4	4	16
5. Abcoude 1	4	4	15
6. Amstelveen 6	3	3	12
7. Caïssa 6	4	2	13½
8. Donner 1	4	0	14

SGA derde klasse B

1. DCG 5	3	6	16
2. Caïssa 7	3	4	13
3. Grasmatt 4	3	4	13
4. Wachter 1	3	4	12
5. Oosten/Toren 2	3	3	12½
6. Nieuwendam 4	3	2	11½
7. Probleem 5	3	1	10½
8. Pion 4	3	0	7½

SGA vijfde klasse

1. VAS 7	4	6	21½
2. TOZ 2	4	6	20½
3. Raadsheer 7	4	6	19½
4. Pion 5	4	4	16
5. Caïssa 8	4	4	14½
6. Probleem 8	4	4	13½
7. Amstel 4	4	2	14½
8. Damegambiet 1	4	0	8

Uitslagen interne competitie

Steven Kuypers

ronde 15		P. Gorički		1 - 0		P. Heimans	
M. Kahn	½ - ½	M. Wunnink					
N. de Rijk	0 - 1	E. Osterwald					
J. Spoorenberg	½ - ½	A. Sula	M. Leuw	afg.	G. Rill		
R. Kikkert	1 - 0	L. Oomens	N. Narings	1 - 0	N. de Rijk		
A. Bach	0 - 1	M. Leuw	H. de Vilder	½ - ½	M. Wunnink		
J. Uiterwijk	0 - 1	H. de Vilder	R. Kikkert	1 - 0	E. Osterwald		
W. de Kruiff	½ - ½	P. Melford	A. Sula	1 - 0	H. Jolles		
J. Kalma	1 - 0	P. Laport	S. Steemers	0 - 1	P. Schipper		
H. Kuypers	1 - 0	H. Trujillo	K. Sterrenburg	1 - 0	E. van Tuijl		
E. Leuw	0 - 1	T. Spits	H. Kuypers	afg.	J. Uiterwijk		
M. Meijer	½ - ½	S. Steemers	H. Trujillo	afg.	J. Spoorenberg		
E. van Tuijl	1 - 0	J. Tanja	A. Bach	½ - ½	M. Meijer		
G. Lörcinzy	0 - 1	T. Lith	J. Franssen	1 - 0	L. Oomens		
P. van der Werf	0 - 1	M. Vonder	G. Mulder	afg.	J. Tanja		
W. Zonjee	0 - 1	F. Oranje	E. Leuw	afg.	T. Lith		
A. Troost	1 - 0	A. Wunnink	J. Meuleman	1 - 0	S. Kuypers		
S. Kuypers	1 - 0	J. Potters	C. Simoons	1 - 0	M. Vonder		
H. Puyker	0 - 1	T. Slengard	J. Potters	0 - 1	W. Zonjee		
J. Könst	0 - 1	B. Faber	R. Fritschy	1 - 0	J. Könst		
R. van Slooten	0 - 1	L. van Staden	G. Lörcinzy	1 - 0	J. van der Klauw		
J. van der Klauw	1 - 0	P. Gorički	A. Wunnink	1 - 0	P. Gorički		
			H. van Keulen	1 - 0	L. Frakes		
ronde 16				ronde 17			
G. Rill	1 - 0	M. Kahn					
M. Wunnink	0 - 1	N. Narings	M. Leuw	1 - 0	N. Narings		
E. Osterwald	1 - 0	J. Dekker	D. Breuker	afg.	E. Osterwald		
A. Sula	½ - ½	D. Breuker	W. de Kruiff	0 - 1	A. Sula		
H. Kuypers	0 - 1	R. Kikkert	T. Spits	0 - 1	P. Melford		
M. Leuw	1 - 0	M. Meijer	J. Kalma	0 - 1	P. Schipper		
H. Jolles	½ - ½	J. Kalma	K. Sterrenburg	afg.	H. Kuypers		
S. Steemers	0 - 1	H. de Vilder	M. Vonder	0 - 1	H. Trujillo		
T. Spits	0 - 1	M. Nieuwenhuis	S. Steemers	0 - 1	A. Bach		
P. Melford	afg.	A. Bach	J. Dirks	1 - 0	J. Uiterwijk		
P. Schipper	1 - 0	B. Lewerissa	J. Spoorenberg	1 - 0	E. Leuw		
J. Uiterwijk	0 - 1	W. de Kruiff	P. Ruhe	1 - 0	E. van Tuijl		
H. Trujillo	afg.	J. Franssen	W. Zonjee	1 - 0	S. Kuypers		
F. Roes	1 - 0	P. Ruhe	J. van der Klauw	0 - 1	J. Potters		
L. Oomens	½ - ½	B. Wijghel	P. Gorički	0 - 1	G. Lörcinzy		
J. Tanja	1 - 0	S. Kuypers	P. Heimans	1 - 0	W. Kraaij		
T. Lith	1 - 0	J. Potters	R. van Slooten	1 - 0	M. Denslagen		
P. van der Werf	1 - 0	E. Leuw					
R. Fritschy	0 - 1	J. Meuleman					
C. O'Mahony	0 - 1	W. Zonjee					
J. van der Klauw	0 - 1	A. Wunnink	N. Narings	1 - 0	R. Kikkert		
L. van Staden	1 - 0	W. Kraaij	M. Wunnink	1 - 0	M. Leuw		

H. de Vilder	0 - 1	A. Sula			
P. Schipper	0 - 1	D. Breuker			
P. Melford	0 - 1	H. Jolles			
M. Nieuwenhuis	1 - 0	J. Franssen			
J. Dirks	0 - 1	K. Sterrenburg			
A. Bach	0 - 1	J. Kalma			
F. Oranje	0 - 1	T. Spits			
A. Riemens	½ - ½	S. Steemers			
J. Uiterwijk	1 - 0	J. Meuleman			
W. Zonjee	0 - 1	B. Lewerissa			
J. Tanja	½ - ½	Y. Stein			
G. Mulder	0 - 1	J. Spoorenberg			
L. Oomens	0 - 1	T. Lith			
E. Leuw	½ - ½	A. Wunnink			
J. Potters	1 - 0	J. Könst			
B. Pasterkamp	1 - 0	T. Slengard			
P. Heimans	0 - 1	R. Eckstein			
W. Cornelissen	1 - 0	P. Gorički			
J. van der Klauw	0 - 1	H. van Keulen			

ronde 20

J. Kalma	0 - 1	N. Narings			
A. Sula	afg.	M. Wunnink			
E. Osterwald	½ - ½	H. Jolles			
R. Kikkert	afg.	W. de Kruiff			
M. Meijer	0 - 1	P. Melford			
E. Petersma	1 - 0	A. Bach			
T. Lith	0 - 1	T. Spits			
H. Trujillo	1 - 0	P. van der Werf			
S. Steemers	½ - ½	J. Uiterwijk			
N. de Rijk	afg.	B. Lewerissa			
F. Kalf	0 - 1	F. Roes			
B. Wijghel	½ - ½	J. Spoorenberg			
L. Oomens	0 - 1	J. Tanja			
C. Simoons	0 - 1	P. Ruhe			
E. van Tuijl	afg.	W. Zonjee			
A. Troost	afg.	E. Leuw			
A. Wunnink	0 - 1	J. Potters			
S. Kuypers	0 - 1	T. Slengard			
D. Groot	afg.	P. Heimans			
P. Gorički	0 - 1	R. van Slooten			
N. Scheps	afg.	J. van der Klauw			
M. Denslagen	1 - 0	W. Kraaij			

Ubun Ratchathani Thai

30 januari 1999

Beste mensen,

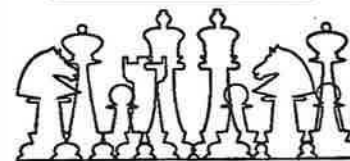
Laos is een ontzettend leuk land, met pijn in m'n hart denk ik eraan terug. Gisteren zijn we weer in Thailand gearriveerd en we verblijven nu in de grensweek van Laos/Thailand, iets ten noorden van Cambodia. Met Laos in m'n hoofd moet ik me dus voorbereiden op de volgende stap. Kon ik maar langer blijven en de zon zien ondergaan aan de vertrouwde Mekong, met z'n tientallen uitlopers en watervallen en overal die schitterende mensen, die altijd lachen en lekker lui zijn. In het primitieve Laos met eindeloze zandwegen, helemaal rood van de kleur aarde, reis je met een open bustruck. Urenlang je niet hebben kunnen verroeren en met lappen bedekt vanwege de rode stof. Alle bagage, zoals zakken rijst, zakken met biggen, kippen, rugzakken, fietsen, je kunt het zo gek niet bedenken, wordt als bagage gezien en gaat mee de bus in.

Ondertussen passeer je de prachtigste natuurgebieden, riviertjes en dorpjes. Zodra de bus stopt lopen meisjes en vrouwen eten en drinken te verkopen. Zelfs voor een sanitaire in de berm stopt de bus.

Een maand Laos is te weinig, in vogelvlucht verplaats je je van noord naar zuid om niets te willen missen. In ieder geval gaat het goed met mij. Jeanet is herstellende van een verzwikte enkel. Ze heeft een week niet kunnen lopen. Joost heeft zich weer bij ons gevoegd en Jeroen is lichtelijk ongesteld. We zijn het reizen nog niet zat en bereiden ons voor op de volgende bestemming. In ieder geval valt het viertal voor de rest van de reis uiteen. Ik ga morgen naar Bangkok en vandaar zullen jullie over het volgende reisdoel horen. Het is hier *hot hot hot*, net zoals in Laos.

Dag allemaal, goodbye Mirjam

QR

De ranglijst na 20 ronden

Steven Kuypers

Pl	Nr.	Speler	Part	+	-	Pnt	Prc	Gtg	Zw	Ex	KNSB	Club	Gemm	TPR	KZR	WRD
1	9	G. Rill	11+2	10	1	10	91	14	+1		2108	2183	1949	2330	2173	160
2	+2	11 N. Narings	15+1	11	4	11	73	15			2096	2128	1930	2108	2010	159
3	-1	3 M. Wunnink	15+1	10	2	3	11	73	19		2100	2152	2000	2178	1993	158
4	-1	15 E. Osterwald	17+1	11	1	5	11	6	16		1999	2073	1958	2088	1950	157
5	+3	23 A. Sula	19+1	9	5	5	11	6	16		1892	2004	1963	2040	1871	156
6		7 R. Kikkert	12+1	7	2	3	8	67	22	+1	2153	2134	1922	2044	1679	155
7		24 D. Breuker	10+2	5	3	2	6	65	15		1900	1969	1963	2073	1640	154
8		6 M. Leuw	13+4	7	1	5	7	58	17	+1	2116	2053	1894	1948	1624	153
9		14 M. Pos	8	6	2	6	75	20			2061	2082	1916	2109	1608	152
10	+2	4 H. Jolles	10	5	2	3	6	60	8	-2	2093	2092	2010	2082	1570	151
11	-1	41 J. Dekker	7	3	1	3	3	50	17	-1	1835	1834	1828	1828	1554	150
12	-1	8 H. de Vilder	17+1	8	3	6	9	56	25		2074	2023	1903	1946	1547	149
13	+3	26 M. Nieuwenhuis	8	3	3	2	4	56	21		1878	1880	1835	1880	1506	148
14	+7	18 P. Melford	11+1	6	2	3	7	64	26		1984	1980	1844	1943	1499	147
15	+9	47 E. Petersma	10	6	1	3	6	65	39		1777	1826	1794	1904	1497	146
16	-2	111 E. Vroombout	7	5	1	1	5	79	27	-1	2052	2056	1803	2029	1469	145
17	-2	21 P. Schipper	15+1	9	1	5	9	63	36		1966	1913	1697	1794	1465	144
18	-1	16 K. Sterrenburg	5+1	4	1	4	90	31			1994	2007	1722	2088	1451	143
19	-1	10 M. Kahn	11	6	1	4	6	59	18	+1	2099	2056	1913	1979	1449	142
20	-7	48 J. Kalma	11	5	2	4	6	55	28	+1	1784	1823	1850	1883	1439	141
21	-2	75 H. Kuyper	12+3	6	1	5	6	54	29	+1	1618	1700	1805	1835	1424	140
22	-2	27 W. de Kruiff	9+1	3	3	3	4	50	19		1904	1893	1871	1871	1403	139
23	+9	37 T. Spits	14	7	2	5	8	57	38		1751	1756	1688	1739	1332	138
24	+7	45 H. Trujillo	15+2	6	3	6	7	50	33	+1	1821	1793	1767	1767	1321	137
25	-2	31 A. Bach	14+1	4	4	6	6	43	24	-1	1831	1789	1809	1759	1318	136
26	-4	65 M. Meijer	13	3	6	4	6	46	33	-1	1618	1695	1827	1799	1305	135
27	-2	106 A. Riemens	6	3	2	1	4	67	23		2150	2116	1803	1926	1302	134
28	-2	40 J. Uiterwijk	11+2	4	2	5	5	45	23	-1	1787	1784	1816	1783	1299	133
29	-2	54 S. Steemers	15	7	3	5	8	57	42	+1	1645	1714	1721	1769	1284	132
30	-2	42 J. Franssen	15+1	8	1	6	8	57	39	-2	1773	1764	1693	1741	1254	131
31	+3	53 N. de Rijk	11+1	4	2	5	5	45	25		1742	1773	1851	1818	1233	130
32	-2	33 J. Dirks	6	3	2	1	4	67	43		1786	1825	1824	1946	1221	129
33	+3	110 B. Lewerissa	12+1	7	5	7	58	49	-1		1600	1656	1668	1727	1208	128
34	+1	44 F. Roes	3	3	3	100	62	+1			1782	1811	1618	1988	1205	127
35	+3	35 B. Wijghel	5	2	3	3	70	49	-1		1816	1819	1665	1814	1196	126
36	+6	99 J. Tanja	14+2	6	1	7	6	46	50		1349	1449	1607	1581	1171	125
37	+3	116 J. Spoorenberg	4+1	2	2	3	75	33	-1		1900	1908	1759	1952	1169	124
38	-5	71 T. Lith	14+1	5	4	5	7	50	54	-1	1602	1599	1584	1584	1161	123
39	-2	90 P. Laport	7	3	1	3	3	50	36	-1	1512	1557	1716	1716	1159	122
40	-11	86 P. v.d. Werf	10	5	5	5	50	58			1555	1569	1603	1603	1137	121
41	+5	32 P. Ruhe	12	5	7	5	42	28			1805	1767	1782	1722	1133	120
42	-3	67 J. Meuleman	7	3	1	3	3	50	45	-1	1639	1640	1640	1640	1111	119
43	-2	80 C. Simoons	7	4	3	4	57	42	+1		1580	1603	1623	1674	1077	118
44		12 J. van Steeniss	6	4	2	4	67	45			2075	2050	1692	1814	1047	117
45		82 F. Oranje	11	3	2	6	4	36	51	+1	1563	1536	1601	1502	1038	116
46	-3	81 L. Oomens	15	4	2	9	5	33	30	+1	1604	1612	1784	1661	1030	115
47	+2	84 E. van Tuijl	9+2	4	5	4	44	52	+1		1591	1604	1679	1639	1020	114
48	+3	68 W. Zonjee	16+1	6	1	9	6	41	47	-1	1677	1605	1635	1568	1002	113
49	-2	94 M. Vonder	14	7	7	7	50	61			1470	1519	1573	1573	990	112
50	-2	22 G. Mulder	11+1	6	5	6	55	58	+2		1689	1673	1581	1614	977	111
51	-1	56 H. Ruiz	3	1	1	1	1	50	19	-1	1700	1722	1938	1938	962	110
52		64 E. Leuw	14+2	5	2	7	6	43	52		1637	1581	1579	1529	960	109
53		79 A. Troost	4+1	3	1	3	75	65	+1		1593	1625	1582	1775	938	108
54		49 R. van Gompel	4	2	2	2	50	38			1776	1770	1731	1731	934	107
55	+7	87 J. Potters	18+1	9	9	9	50	62	-1		1499	1543	1560	1560	910	106
56	-1	46 T. Weijers	4	2	1	1	2	63	60	-2	1828	1821	1657	1748	906	105
57	-1	43 D. Jansen	2	1	1	1	50	31			1805	1807	1831	1831	901	104
58		69 R. Fritschy	5	2	1	2	2	50	47	+1	1648	1640	1606	1606	870	103
59	-2	107 M. van Beusekom	1	1	1	1	100	45	+1		1600	1614	1563	1775	864	102

60	-1	25 R. Schaper									1885	1885	1885	862	101	
61	-1	36 D. Colmer	2	1	1	1	50	51			1826	1816	1696	1696	837	100
62	-1	2 J. Spreeuw	3	1	2	1	33	7	+1		2243	2212	2109	1987	835	99
63	+2	59 P. Koefoed	1				50	68	+1		1725	1716	1473	1473	824	98
64	+3	70 M. Aué									1684	1684	1684	815	97	
65	+1	91 M. Rademakers	6	3	3	3	50	51			1450	1469	1548	1548	796	96
66	-2	93 S. Kuypers	15	3	2	10	4	27	47	-1	1409	1406	1616	1438	778	95
67	+4	118 B. Pasterkamp	1	1			100	70	+1		1600	1620	1731	1859	774	94
68		88 G. Lórinczy	12	4	2	6	5	42	59		1473	1483	1581	1521	758	93
69	-6	55 A. Wunnink	16	5	2	9	6	38	65		1692	1563	1563	1471	747	92
70	+9	61 T. Slengard	16	5	1	10	5	34	48	-2	1731	1605	1647	1533	747	91
71	-1	98 R. Eckstein	7+1	2	1	4	2	36	57		1392	1406	1580	1475	741	90
72	-3	66 B. Faber	3	1	1	1	1	50	75	-1	1652	1637	1513	1513	729	89
73	-1	60 J. Hoogenboom	4	1	1	2	1	38	57		1587	1598	1782	1690	713	88
74	-1	83 G. Sijbings	8+1	2	2	4	3	38	53	-1	1606	1582	1642	1551	698	87
75	-1	76 J. Konst	8	3	5	3	38	67	-2		1602	1552	1511	1420	689	86
76	-1	63 L. van Staden	7	3	1	3	3	50	70	+1	1684	1660	1565	1565	683	85
77		96 P. Heimans	13+1	5	1	7	5	42	85		1350	1366	1454	1400	676	84
78	-2	52 W. Cornelissen	1	1			100	103	+1		1708	1709	1200	1647	673	83
79	+3	119 Y. Stein	1	1			50	36	-1		1600	1591	1349	1349	658	82
80	-2	51 H. de Heer	1	1			100	111	-1		1727	1728	1200	1657	644	81
81	-1	103 J. Bruijn	3	1	2	1	33	73	+1		1196	1195	1333	1211	637	80
82	-1	114 E. Verlinde	1				50	77	-1		1500	1494	1350	1350	615	79
83		97 M. Klijnkramer	1				33	+1			1346	1340	1600	1280	614	78
84		95 H. Puyker	5	1	4	1	20	75	+1		1352	1326	1465	1225	591	77
85		74 C. O'Mahony	5	2	3	2	40	74	+1		1621	1582	1478	1406	582	76
86		5 R. v.h. Kaar									2132	2132	2132	575	75	
87		13 R. Lith									2053	2053	2053	574	74	
88	+12	62 R. van Slooten	6	2	1	3	2	42	80		1665	1617	1472	1412	567	73
89	-1	17 J. Selier									1981	1981	1981	552	72	
90	-1	19 B. Manuri									1944	1944	1944	551	71	
91	-1	28 E. Beugelink									1889	1889	1889	530	70	
92	-1	29 J. Smit									1834	1834	1834	529	69	
93	-1	30 W. Moes									1927	1927	1927	528	68	
94	+15	121 D. Groot	+1													